

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
Cooperative Auditing Department

วิชา ความรู้ด้านการบัญชี และการอ่านงบการเงินของสหกรณ์

พฤศจิกายน 2564

กลุ่มมาตรฐานการบัญชี

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประเด็นนำเสนอ

- 1 กระบวนการปฏิบัติทางการเงินการบัญชี
- 2 ระเบียบ นทส.ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์
- 3 องค์ประกอบของงบการเงิน
- 4 เทคนิคการอ่านงบการเงิน

1 กระบวนการปฏิบัติทางการเงินการบัญชี

ข้อปฏิบัติทางการเงินและการบัญชีที่สำคัญ

“การแบ่งแยกหน้าที่”

เจ้าหน้าที่การเงินต้องมีใช้บุคคลคนเดียวกับเจ้าหน้าที่บัญชี

“ระเบียบของสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจ่าย และเก็บรักษาเงิน”

- ใคร ?** เป็นผู้รับผิดชอบในการรับ จ่าย และเก็บรักษาเงินของสหกรณ์
- การรับจ่ายเงิน ?**
- มีเอกสารหลักฐานใบสำคัญประกอบครบถ้วน
  - บันทึกบัญชีทุกครั้งทันทีที่เกิดรายการขึ้น
  - ผจก. จะต้องตรวจสอบให้ถูกต้องเป็นประจำ
- การรับเงิน ?** ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง สิ้นวันนำเงินฝากธนาคาร
- การจ่ายเงิน ?** จ่ายในกิจการสหกรณ์ มีหลักฐานการจ่าย (จ่ายใคร ที่อยู่ วันที่จ่าย ค่าอะไร จำนวนเงิน ลายมือชื่อผู้รับเงิน) **ประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว”** ผู้มีอำนาจอนุมัติจ่าย
- การเก็บ ?** ผจก. ตรวจสอบเทียบบัญชี ทุกวัน เก็บสมุดคู่ฝาก สมุดบัญชี ทะเบียน เอกสารการเงิน เก็บในที่มั่นคงปลอดภัย
- การตรวจสอบ ?** ตรวจสอบเงินสด และเก็บรักษาตามที่ระเบียบกำหนด
งบทิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร

การบันทึกสมุดเงินสรับ-จ่าย

สมุดบันทึกช่วยจำ สำหรับเจ้าหน้าที่การเงินตามแบบจะแยกเป็น
สมุดเงินสรับและสมุดเงินสจ่าย

เพื่อความสะดวกกรณีที่แบ่งเจ้าหน้าที่รับเงินแยกจากเจ้าหน้าที่
จ่ายเงิน เพื่อให้สามารถลงรายการได้ทันทีที่รายการเกิดขึ้นทั้งรายการรับ
และรายการจ่าย

- ต้องบันทึกรายการทันทีเมื่อมีรายการเงินเกิดขึ้น โดยใช้เอกสารรับเอกสารจ่าย เป็นหลักฐาน
- เมื่อสิ้นสุดเวลารับจ่ายเงินแต่ละวันต้องรวมยอดเงินในสมุดเงินสดรับ และรวมยอดในสมุดเงินสดจ่าย
- กระทบหายยอดเงินสดคงเหลือซึ่งจะต้องตรงกับเงินสดที่นับได้จริง
- นำเสนอหัวหน้างานการเงินตรวจสอบ และเสนอผู้จัดการผู้รับผิดชอบการเงินของสหกรณ์เป็นประจำทุกวัน

สมุดเงินสดรับ

เป็นสมุดบันทึกรายการเงินสดประจำวันเรียงลำดับตามเอกสารรับเงิน
เช่น ใบรับฝากเงิน ใบเสร็จรับเงิน ใบถอนเงินจากธนาคาร เป็นต้น
(ตัวอย่างสมุดเงินสดรับ)

1 มิถุนายน 2562		
1. รับเงินฝากประจำ ใบนำฝาก 0035	10,000	
2. รับเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเลขที่ 5	5,000	-
3. ถอนเงินฝาก ธนาคารกรุงไทย จำกัด	20,000	-
4. รับชำระหนี้ ใบรับเล่ม 25 เลขที่ 10-11	3,015	-
รวมรับ	38,015	-
เงินสดคงเหลือยกมา	1,500	-
รวมเงิน	39,515	-
<u>หัก</u> เงินสดจ่าย	38,000	-
เงินสดคงเหลือยกไป	1,515	-

สมุดเงินสดจ่าย

เป็นสมุดบันทึกรายการจ่ายเงินสดตามเอกสารการจ่ายแต่ละฉบับ
เช่น ใบถอนเงิน การจ่ายเงินกู้ การจ่ายชำระหนี้ จ่ายค่าใช้จ่าย เป็นต้น
(ตัวอย่างสมุดเงินสดจ่าย)

1 มิถุนายน 2562		
1. จ่ายคืนเงินฝากประจำ นายออม ทรัพย์มาก ใบถอน 002	6,000	
2. จ่ายคืนเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเลขที่ 15	2,000	-
3. ฝาก ธนาคารกรุงไทย จำกัด	10,000	-
4. ค่าเบี้ยเลี้ยงกรรมการ 1 คน	350	-
5. ค่าไปรษณีย์	50	-
6. จ่ายเงินกู้สามัญ หนังสือกู้ที่ 31-35 รวม 5 รายการ	19,600	-
รวมจ่าย	38,000	-

รายงานเงินสดคงเหลือประจำวัน

เป็นรายการของฝ่ายการเงินเสนอต่อผู้จัดการและเหรียญิก เพื่อทราบ การรับ-จ่ายเงินสด และเงินสดคงเหลือประจำวัน รวมทั้งการรับ-จ่ายเช็ค และเงินสดคงเหลือในธนาคารประจำวัน เพื่อประโยชน์ในการควบคุมเงินสด และการตัดสินใจเกี่ยวกับเงินสดคงเหลือให้ได้ประโยชน์เต็มที่

สหกรณ์ออมทรัพย์ จำกัด

รายงานเงินสดประจำวัน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เสนอ ผู้จัดการหญิงวิุก

ฝ่ายการเงินขอเสนอรายงานเงินสดประจำวัน.....เดือน.....พ.ศ. ดังนี้

1. เงินสดในมือ

เงินสดคงเหลือยกมา	.....	บาท
เงินสดประจำวัน	.....	บาท
รวม	.....	บาท
เงินสดจ่ายประจำวัน	.....	บาท
เงินสดคงเหลือ	.....	บาท

2. การรับ-จ่ายเช็คประจำวัน

2.1 การรับเช็ค

เช็ครับทั้งสิ้น	.....	บาท
ฝาก ธนาคารกรุงไทย - ออมทรัพย์	.....	บาท
- กระแสรายวัน	.....	บาท
ธนาคารกรุงเทพ - ออมทรัพย์	.....	บาท
- กระแสรายวัน	.....	บาท

เช็คฝากฝากวันรุ่งขึ้น

2.2 การจ่ายเช็ค

เช็คส่งจ่ายทั้งสิ้น	.....	บาท
จ่าย ธนาคารกรุงไทย	.....	บาท
ธนาคารกรุงเทพ	.....	บาท

รวม

3. เงินสดในธนาคาร

	ธนาคาร.....	ธนาคาร.....	ธนาคาร.....	ธนาคาร.....
บัญชีออมทรัพย์	.....	.....	.....	.....
บัญชีกระแสรายวัน	.....	.....	.....	.....
รวม	.....	.....	.....	.....

สำเนาส่งฝ่ายบัญชี 1 ชุด

(ลงนาม).....ผู้จัดการ
(ลงนาม).....หัวหน้าฝ่ายการเงิน

รายงานรับ - จ่ายเงินประจำวัน

เป็นรายการของฝ่ายการเงินเสนอต่อผู้จัดการและ
เหรียญกึ่ง เพื่อทราบการรับ-จ่ายเงินสด และเงินสด
คงเหลือประจำวัน

- ใบเสร็จรับเงิน
- ใบส่งเงินฝากออมทรัพย์
- ใบส่งเงินฝากประจำ

- ใบสำคัญจ่ายเงิน
- ใบถอนเงินฝากออมทรัพย์
- ใบถอนเงินฝากประจำ
- คำขอกู้เงินและหนังสือสัญญากู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉิน
- คำขอกู้เงินสามัญ
- หนังสือกู้เงินสามัญ
- หนังสือค้ำประกันเงินกู้สามัญ
- คำขอกู้เงินที่ใช้หุ้่นประกัน
- หนังสือกู้เงินที่ใช้หุ้่นประกัน
- คำขอกู้เงินพิเศษ
- หนังสือกู้เงินพิเศษ
- ใบรับเงินกู้

สลิปปรับ

สลิปโอน

สมุดเงินสด

สลิปจ่าย

สมุดรายวันทั่วไป

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

- ทะเบียนสมาชิก
- ทะเบียนหุ้่น
- ทะเบียนเครื่องเขียนแบบพิมพ์
- ทะเบียนที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
- ทะเบียนหลักประกัน
- ทะเบียนหนังสือกู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉิน
- ทะเบียนหนังสือกู้เงินสามัญ และหนังสือค้ำประกัน
- ทะเบียนหนังสือกู้เงินพิเศษ
- ทะเบียนคุมยอตลูกหนี้เงินให้สมาชิก
- ทะเบียนการรับเงินงวดชำระหนี้

- บัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้ (ประเภท : ฉุกเฉิน สามัญ พิเศษ)
- บัญชีย่อยลูกหนี้อื่น ๆ
- บัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝาก (ประเภท : ออมทรัพย์ ประจำ)
- บัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินกู้
- บัญชีย่อยเจ้าหนี้อื่น ๆ

งบทดลอง

งบการเงิน

ผังระบบบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์

- งบแสดงฐานะการเงิน
- งบกำไรขาดทุน
- งบกระแสเงินสด
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ระบบบัญชีของสหกรณ์

- ลำดับกระบวนการบันทึกและสรุปผลรายการ เพื่อจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์
- ระบบบัญชีสหกรณ์ใช้ หลักการบัญชีคู่
- รายการเงินที่เกิดขึ้นทุกรายการจะต้องบันทึกบัญชี 2 ด้านเสมอ คือ ด้านเดบิตและด้านเครดิต ซึ่งจำนวนเงินรวมด้านเดบิตต้องเท่ากับด้านเครดิตเสมอ

ลำดับขั้นตอนในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์

รวบรวมเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

บันทึกรายการเงินในสมุดบันทึกรายการขั้นต้น

ผ่านรายการบัญชีไปสมุดบันทึกรายการขั้นปลาย

จัดทำบทดลอง รายการปรับปรุงและปิดบัญชี

การจัดทำงบการเงิน

เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

สิ่งที่ใช้เป็นหลักฐานบันทึกข้อเท็จจริงตามลักษณะของรายการเงินที่เกิดขึ้น เพื่อแสดงว่าเกิดรายการเงินขึ้นจริงตามจำนวนในเอกสารนั้น

เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีแบ่งเป็น 2 ประเภท

- เอกสารภายใน
- เอกสารภายนอก

เอกสารภายใน

เอกสารที่สหกรณ์จัดทำขึ้นเอง ใช้บันทึกรายการเงินที่เกิดขึ้นภายในกิจการ เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบรับเงินกู้ ใบฝากเงิน ใบถอนเงิน ใบเบิกเงิน สลิป ใบสำคัญ เป็นต้น

เอกสารภายนอก

เอกสารที่สหกรณ์ได้รับจากผู้อื่น/บุคคลภายนอก เช่น ใบเสร็จรับเงินจากผู้อื่น ใบกำกับภาษี เป็นต้น

สหกรณ์ควรกำหนดเลขที่เอกสารภายนอกที่ได้รับขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะ โดยเรียงลำดับตามวันที่ได้รับก่อนหลัง และหากเป็นใบกำกับภาษีควรจัดเก็บใส่แฟ้มแยกไว้ต่างหาก เพื่อประกอบรายงานภาษีซื้อ (ถ้ามี)

1. ใบเสร็จรับเงิน

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด

เล่มที่.....

เลขที่.....

ใบเสร็จรับเงิน

วันที่.....

ได้รับเงินจาก ..... สมาชิกเลขทะเบียนที่.....

ดังรายการต่อไปนี้

เงินกู้พิเศษ ที่.....งวดที่.....

เงินกู้ที่ใช้หุ้นประกัน ที่..... งวดที่.....

ที่.....งวดที่.....

เงินกู้สามัญ ที่.....งวดที่.....

ที่.....งวดที่.....

เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ที่.....งวดที่.....

ที่.....งวดที่.....

เงินสะสมรายเดือนหรือค่าหุ้นรายเดือน

ต้นเงิน	ดอกเบี้ย	จำนวนเงิน
	รวม	
	รวมทั้งสิ้น	

..... ผู้รับเงิน

..... ผู้จัดการ

3. ใบฝากเงิน

ใบส่งเงินฝากออมทรัพย์ SAVINGS DEPOSIT SLIP

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

สำนักงาน Office _____

วันที่ Date _____

เงินสด Cash
 รายการโอน Transfer
 เช็คเรียกเก็บ CL/CC
 อื่น ๆ Others

ชื่อบัญชี Account Name		เลขที่บัญชี Account No.	ลายมือชื่อผู้นำฝาก Deposit By
ยอดเงินสดนำฝาก Amount in Cash Deposit		จำนวนเงิน Amount in Baht	
ธนาคาร/สาขา Bank/Branch	เลขที่เช็ค Cheque Number		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ Authorized Signature
ยอดรวมเงินฝากเป็นตัวอักษร Total Amount in Words		ยอดรวมเงินฝาก Total Amount	

หมายเหตุ 1. โปรดทำใบนำฝากแยกต่างหากอย่างละฉบับ สำหรับเงินสด และเช็คหรือดราฟท์ 2. โปรดเขียนชื่อหรือหมายเลขบัญชีหลังเช็คหรือดราฟท์ก่อนนำเข้าบัญชี 3. ใบนำฝากเงินนี้จะมีผลสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อสหกรณ์ได้รับเงินหรือได้เรียกเก็บเงินตามจำนวนที่ระบุไว้ตามรายการข้างต้น ถูกต้องครบถ้วนและนำเข้าบัญชีเรียบร้อยแล้วเท่านั้น

4. ใบถอนเงิน

ใบถอนเงินฝากออมทรัพย์ SAVINGS WITHDRAWAL SLIP

สหกรณ์ออมทรัพย์ .....จำกัด

สำนักงาน
Office

วันที่
Date

ชื่อบัญชี Account Name		เลขที่บัญชี Account No.	
จำนวนเงินที่ถอนเป็นตัวอักษร Withdrawal Amount in Words		บาท Baht	จำนวนเงินที่ถอน Withdrawal Amount
ลายมือชื่อ ผู้ถอน(เจ้าของบัญชี)/ผู้รับเงิน Drawer's Signature (Account Holder) Receiver's Signature		ลายมือชื่อ ผู้รับเงิน (ผู้รับมอบฉันทะ) Receiver's Signature (Nominee)	
สำหรับเจ้าหน้าที่		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ Authorized Signature	

5. ใบเสร็จรับเงินจากภายนอก

Company Logo บริษัท ตัวอย่าง จำกัด
12345 หมู่ 1 ตำบล หมู่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดกรุงเทพฯ โทร: 02-000-0000 www.example.co.th เลขที่: 12345

ใบเสร็จรับเงิน RECEIPT	ต้นฉบับ ORIGINAL
------------------------	------------------

ได้รับเงินโดยรับ / Received from:

ลูกค้า / Customer Name: _____ เลขที่ลูกค้า / Customer Code: _____
ที่อยู่ / Address: _____ รหัส / Code: _____

วันที่	เลขที่	รหัส	จำนวนเงิน	หน่วยเงิน	รวมภาษี

ชำระเงินด้วย / Payment by: เงินสด เช็ค อื่นๆ

ใบเสร็จนี้เป็นทรัพย์สินของบริษัท
Please pay received amount to the company only.

ผู้รับเงิน Received by: _____ @ตำแหน่ง / ตำแหน่ง / Position
ผู้มีอำนาจ / Authorized Signature: _____ @ตำแหน่ง / ตำแหน่ง / Position

รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (รวม) Total tax amount (including): _____

รวมเงินทั้งสิ้น (รวม) Total amount (including): _____

รับเงินที่ / Received by: _____

เลขที่ BOOK NO.	เลขที่ BILL NO.
-----------------	-----------------

ใบเสร็จรับเงิน
OFFICIAL RECEIPT 收据 OFFICIAL RECEIPT

นามลูกค้า CUSTOMER: _____ วันที่ DATE: _____
ที่อยู่ CUSTOMER: _____

เลขประจำตัวประชาชน IDENTIFICATION NO.: _____ เลขประจำตัวเสียภาษี TAX IDENTIFICATION NO.: _____

จำนวน QUANTITY 数量	รายการ DESCRIPTION 货名	หน่วยละ UNIT PRICE 单价	จำนวนเงิน AMOUNT 报额

บาท BAHT 元   รวมเงิน TOTAL 共报

ผู้รับเงิน 收钱人 COLLECTOR: _____

เงินสด CASH   เช็คเลขที่ CHEQUE NO. _____

ธนาคาร BANK _____

สาขา BRANCH _____

6. สัญญาเงินกู้ยืม

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด
คำขอกู้เงินและหนังสือสัญญาเงินเพื่อเหตุฉุกเฉิน
ที่...../.....
เขียนที่.....
วันที่.....

เรียน คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด
ข้าพเจ้า.....สมาชิกเลขทะเบียนที่.....รับราชการหรือ
ทำงานประจำในตำแหน่ง.....แผนกหรือที่ทำการ.....
กอง.....สังกัด.....
ได้รับเงินได้รายเดือน (เมื่อหักเงินสะสมออกแล้ว).....บาท ขอเสนอคำขอกู้เงิน
เพื่อเหตุฉุกเฉินดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้าพเจ้าขอกู้เงินของสหกรณ์ จำนวน.....บาท (.....)
โดยจะนำไปใช้เพื่อการดังต่อไปนี้ (ชี้แจงเหตุฉุกเฉินที่ทำให้จำเป็นต้องขอกู้เงิน).....

ข้อ 2. ในเวลานี้ข้าพเจ้ามีหุ้นอยู่ในสหกรณ์ รวม.....หุ้น เป็นเงิน.....บาท
และข้าพเจ้าส่งเงินสะสมรายเดือนอยู่ในอัตราเดือนละ.....บาท

ข้อ 3. ข้าพเจ้ามีหนี้สินอยู่ต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้ ดังต่อไปนี้

(1) หนังสือกู้.....ที่...../.....วันที่.....
เพื่อ.....ต้นเงินคงเหลือ.....บาท

(2) หนังสือกู้.....ที่...../.....วันที่.....
เพื่อ.....ต้นเงินคงเหลือ.....บาท

(3) หนังสือกู้.....ที่...../.....วันที่.....
เพื่อ.....ต้นเงินคงเหลือ.....บาท

(4) หนังสือกู้.....ที่...../.....วันที่.....
เพื่อ.....ต้นเงินคงเหลือ.....บาท

ข้อ 4. ถ้าข้าพเจ้าได้รับเงินกู้ ข้าพเจ้าขอส่งเงินกู้คืน ดังนี้

(1) ภายในวันสิ้นเดือน.....ต้นเงิน.....บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ย

(2) ภายในวันสิ้นเดือน.....ต้นเงิน.....บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ย

ข้อ 5. เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินกู้แล้วข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบตามข้อบังคับของสหกรณ์ ดังนี้

5.1 ยินยอมให้ผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่จ่ายเงินได้รายเดือนของข้าพเจ้า ที่ได้รับมอบหมายจาก
สหกรณ์หักเงินได้รายเดือนของข้าพเจ้า ตามจำนวนงวดชำระหนี้ข้อ 4 เพื่อส่งต่อสหกรณ์

5.2 ยอมให้ถือว่า ในกรณีใด ๆ ดังกล่าวในข้อบังคับข้อ.....ให้เงินกู้ที่ขอกู้ไปจากสหกรณ์
เป็นอันถึงกำหนดส่งคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยในทันที โดยมีพิกัดคำนึงถึงกำหนดเวลาที่ตกลงไว้

5.3 ถ้าประสงค์จะขอลาออกหรือย้ายจากราชการ หรืองานประจำตามข้อบังคับข้อ.....ข้าพเจ้า
จะแจ้งเป็นหนังสือให้สหกรณ์ทราบ และจะจัดการชำระหนี้ซึ่งมีอยู่ต่อสหกรณ์ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน ถ้าข้าพเจ้าไม่จัดการ
ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นตามที่กล่าวข้างต้น เมื่อข้าพเจ้าได้ลงชื่อรับเงินเดือน ค่าจ้าง เงินสะสม บำเหน็จ บำนาญ เงินทุน
เลี้ยงชีพอื่นใด ในหลักฐานที่ทางราชการหรือหน่วยงานเจ้าสังกัดจะจ่ายเงินให้แก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้ายินยอมให้เจ้าหน้าที่
ผู้จ่ายเงินดังกล่าวหักเงินชำระหนี้ พร้อมด้วยดอกเบี้ยส่งชำระหนี้ต่อสหกรณ์ให้เสร็จสิ้นเสียก่อนได้

.....ผู้ขอ
คำรับรองของผู้บังคับบัญชา (ใช้เฉพาะส่วนภูมิภาค)
ขอรับรองว่า ผู้ขอผู้ได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า
(.....)
ตำแหน่ง.....

(รายการต่อไปนี้ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์กรอกเอง)
จำนวนเงินกู้.....บาท

จำกัดวงเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน				
เงินได้รายเดือน	ต้นเงินกู้พิเศษ คงเหลือ	ต้นเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน คงเหลือ	จำกัดวงเงินกู้	จำกัดวงเงินกู้ คงเหลือ

1. ผู้ขอ / เคย / ไม่เคย ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ หรือขาดส่งเงินสะสมรายเดือน.....
2. ข้อชี้แจงอื่น ๆ .....

.....เจ้าหน้าที่
.....
เห็นควร อนุญาต/ไม่อนุญาต
.....ผู้จัดการ
.....
อนุญาต/ไม่อนุญาต
.....

ได้รับเงินกู้จำนวน.....บาท (.....) ไปถูกต้องแล้ว
.....ผู้
.....
จ่ายเงินถูกต้องแล้ว
.....เจ้าหน้าที่การเงิน
.....

7. ใบรับเงินกู้

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

ใบรับเงินกู้

_____

เขียนที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....สมาชิกเลขทะเบียนที่.....

ได้รับเงินกู้จำนวน.....บาท (.....)

จากสหกรณ์.....จำกัด ตามหนังสือกู้ที่.....

วันที่.....ไปถูกต้องครบถ้วนแล้ว

.....ผู้รับเงิน (ผู้กู้)

.....พยาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

จ่ายเงินถูกต้องแล้ว ณ วันที่.....

.....ผู้จ่ายเงิน

(เมื่อจ่ายเงินแล้ว ให้หัวหน้าหน่วยสังกัดรวบรวมส่งสหกรณ์เพื่อแนบหนังสือกู้โดยเร็ว)

ใบสรุป / งบหน้ารายการรับ - จ่ายประจำวัน รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงแก้ไขบัญชี

สลิปรับ

ใช้บันทึกรายการที่ได้รับเงินสดประจำวัน โดยจำแนก
รายการรับเงินตามประเภทบัญชี

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด	เลขที่.....
สลิปรับ	
	วันที่ .....
เครดิต (ประเภทบัญชี).....	
รวม	
บาท.....	
ผู้ทำ.....	ผู้ตรวจ.....

สลิปจ่าย

ใช้บันทึกรายการที่**จ่ายเงินสด**ประจำวัน โดยจำแนกรายการจ่ายเงินตามประเภทบัญชี

เลขที่.....

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

สลิปจ่าย

วันที่ .....

เดบิต (ประเภทบัญชี).....

รวม	

บาท.....

ผู้ทำ..... ผู้ตรวจ.....

สลิปโอน

ใช้บันทึกรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรับ-จ่ายเงินสด

โอนแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี , การปรับปรุงบัญชี และปิดบัญชี

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด	เลขที่.....
สลิปโอน	วันที่ .....
ประเภทบัญชี.....	
รวม	
บาท.....	
ผู้ทำ.....	ผู้ตรวจ.....

สมุดบัญชี

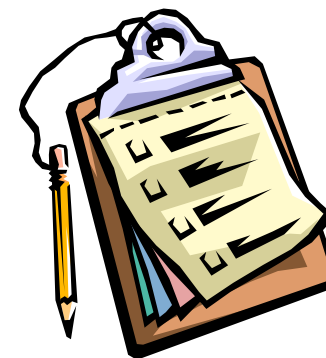
- สมุดบันทึกรายการขั้นต้น
- สมุดบันทึกรายการขั้นปลาย

สมุดบันทึกรายการขั้นต้น

ใช้บันทึกรายการทางการเงินจากเอกสารต่างๆ
เรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1. สมุดเงินสด
2. สมุดรายวันทั่วไป

สมุดเงินสด

ใช้บันทึกการรับ - จ่ายเงินสดประจำวัน เพื่อให้ทำให้ทราบยอดเงินสดคงเหลือประจำวัน เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่

- สลิปรับ/ใบสำคัญรับ → ใบเสร็จรับเงิน
- สลิปจ่าย/ใบสำคัญจ่าย → ใบสำคัญจ่ายเงิน ใบเบิกเงิน
ใบรับเงินกู้ ใบเสร็จรับเงินภายนอก

สมุดเงินสด

สมุดเงินสด

รับ (เดบิต)					จ่าย (เครดิต)				
ว.ต.ป.	เลขที่ ใบสำคัญ รับ	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ต.ป.	เลขที่ ใบสำคัญ จ่าย	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2560					2560				
มิ.ย. 1	999	ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	88	100	มิ.ย. 1	1008	ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	108	200
		ทุนเรือนหุ้น	62	200			ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน	14	4,000
		เงินรับฝากออมทรัพย์	48	3,000					
		รวมรับ		3,300			รวมจ่าย		4,200
		เงินสดคงเหลือยกมา		4,000			เงินสดคงเหลือยกไป		3,100
		รวมทั้งสิ้น		7,300			รวมทั้งสิ้น		7,300

- บันทึกรายการรับเงินสดตามสลิปรับ/ใบสำคัญรับ
- บันทึกยอดเงินสดคงเหลือยกมา

- บันทึกรายการจ่ายเงินสดตามสลิปจ่าย/ใบสำคัญจ่าย
- บันทึกยอดเงินสดคงเหลือยกไป

สมุดรายวันทั่วไป

ใช้บันทึกรายการบัญชี ซึ่งไม่เกี่ยวกับการรับจ่ายเงินสด หรือรายการที่ไม่อาจบันทึกในสมุดบันทึกการขึ้นต้นเล่มอื่นได้ ได้แก่ รายการตามใบโอนบัญชีที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็นเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่

สลิปโอน/ใบโอนบัญชี

สมุดรายวันทั่วไป							
ว.ด.ป.	ใบโอนบัญชี	รายการ	หน้าบัญชี	เดบิต		เครดิต	
2560							
ธ.ค. 31	001	ธนาคารกรุงไทย	11	568	50		
		ดอกเบียเงินฝากธนาคาร	44			568	50
		บันทึกรับดอกเบียเงินฝากธนาคาร					

สมุดบันทึกรายการชั้นปลาย

ใช้บันทึกรายการเงินแยกตามลักษณะของรายการเงินที่เกิดขึ้น
แต่ละประเภท โดยผ่านรายการมาจากสมุดบัญชีขั้นต้น

- ❖ สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
- ❖ บัญชีย่อย
- ❖ ทะเบียน

สมุดบัญชีแยกประเภท

ใช้บันทึกการผ่านรายการเงินจากสมุดบันทึกรายการขั้นต้นแต่ละเล่ม ตามประเภทของรายการบัญชีที่จำแนกไว้ไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง เพื่อหายอดคงเหลือของแต่ละบัญชี จึงเป็นสมุดรวมทุกบัญชีที่เกิดรายการทางการเงิน

หน้า.....

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

พ.ศ. .... เดือน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต		ยอดคงเหลือ			
								เดบิต		เครดิต	

บัญชีย่อย

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีและควบคุมตรวจสอบสหกรณ์ต้องมีการจัดทำบัญชีย่อยขึ้นตามความจำเป็นใช้บันทึกรายการเงินที่เกิดขึ้นแยกเป็นแต่ละราย เช่น

- บัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้สมาชิกกู้
- บัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝากออมทรัพย์
- บัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินกู้
- บัญชีย่อยลูกหนี้การค้า

เป็นต้น

บัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้สมาชิกกู้

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด   บัญชีที่ .....

บัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้สมาชิกกู้   แผ่นที่ .....

ชื่อผู้กู้ ..... สมาชิกเลขทะเบียนที่ ..... หน่วย .....

หนังสือสำหรับเงินกู้สามัญ   หนังสือกู้สำหรับเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน

ที่ ...../..... จำนวน ..... บาท สงคืน ..... งวด   ที่ ฉ ...../..... จำนวน ..... บาท สงคืน ..... งวด

งวดละ ..... บาท ตั้งแต่ ..... ถึง .....   งวดละ ..... บาท ตั้งแต่ ..... ถึง .....

ชื่อผู้ค้ำประกัน .....

ที่ ...../..... จำนวน ..... บาท สงคืน ..... งวด   ที่ ฉ ...../..... จำนวน ..... บาท สงคืน ..... งวด

งวดละ ..... บาท ตั้งแต่ ..... ถึง .....   งวดละ ..... บาท ตั้งแต่ ..... ถึง .....

ชื่อผู้ค้ำประกัน .....

ที่ ฉ ...../..... จำนวน ..... บาท สงคืน ..... งวด

งวดละ ..... บาท ตั้งแต่ ..... ถึง .....

หนังสือกู้ สามัญหรือ ฉุกเฉินที่	พ.ศ..... เดือน วันที่	รายการ	จำนวน เงินกู้ (เดบิต)	จำนวนเงิน รับชำระคืน (เครดิต)	ยอด คงเหลือ (เดบิต)	ดอกเบีย ชำระแก่ สหกรณ์	หมายเหตุ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)

บัญชีย่อยเจ้าหน้าที่เงินรับฝาก

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด

บัญชีย่อยเจ้าหน้าที่เงินรับฝากออมทรัพย์

บัญชีเลขที่ ..... ชื่อสมาชิก ..... เลขทะเบียน ..... แผนที่ .....
ที่อยู่ ..... โทร ..... ออกสมุดคู่ฝากวันที่ ..... เดือน .....
พ.ศ. .... เดือนไข .....

พ.ศ..... เดือน วันที่		รายการ	จำนวนเงิน ถอน (เดบิต)	จำนวนเงิน ฝาก (เครดิต)	ยอด คงเหลือ (เครดิต)	ระยะ เวลา	ดอกเบี้ย	หมายเหตุ
(1)		(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)

บัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินกู้

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด

บัญชีย่อย – เจ้าหนี้เงินกู้

ชื่อเจ้าหนี้ .....

ที่อยู่ .....

พ.ศ..... เดือน วันที่		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน ที่จ่ายชำระ (เดบิต)	จำนวน เงินกู้ (เครดิต)	ยอด คงเหลือ (เครดิต)	หมายเหตุ
(1)		(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

ทะเบียน

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีและควบคุมตรวจสอบ สหกรณ์ต้องมีการจัดทำทะเบียนขึ้นตามความจำเป็น โดยบันทึกรายการจากเอกสารประกอบ การบันทึกบัญชีโดยละเอียด เช่น

- ทะเบียนสมาชิก
- ทะเบียนหุ้น
- ทะเบียนเครื่องเขียนแบบพิมพ์
- ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร
- ทะเบียนหลักประกัน เงินสำรองบำเหน็จ และเงินชดเชยเจ้าหน้าที่
- ทะเบียนหุ้นและบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้สมาชิกผู้
เป็นต้น

ทะเบียนสมาชิก

สมาชิกเลขทะเบียนที่ .....

ทะเบียนสมาชิก

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด
สำนักงาน .....

1. ชื่อ ..... อายุ ..... ปี (เกิดวันที่ .....) สัญชาติ .....
2. ที่อยู่ บ้านเลขที่ ..... ถนน ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....
3. ขณะแรกเข้าดำรงตำแหน่ง ..... แผนกหรือที่ทำการ ..... กอง ..... สังกัด .....
4. สหกรณ์รับเข้าเป็นสมาชิกตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ ..... ครั้งที่ ..... วันที่ .....
5. ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและค่าหุ้นครั้งแรก วันที่ ..... ข้าพเจ้ายอมผูกพันตนในอนาคตที่จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ทุกประการ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ณ วันที่ .....

ลายมือชื่อสมาชิก .....

ลายมือชื่อพยาน .....

6. วันที่ขาดจากสมาชิกภาพ ..... มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการครั้งที่ ..... วันที่ ..... เหตุที่ขาดจากสมาชิกภาพ .....

ทะเบียนหุ้น

เลขทะเบียนที่ .....

ทะเบียนหุ้น

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด

แผ่นที่ .....

หน่วย .....

สำนักงาน .....

ชื่อสมาชิก .....

วันได้สิทธิในฐานะสมาชิก ..... วันที่ออกจากสหกรณ์ .....

การส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนและซื้อหุ้น							การจ่ายเงินค่าหุ้น							
งวด ที่	พ.ศ.....		ใบรับ เล่มที่/ เลขที่	จำนวน หุ้น	จำนวนเงิน		รวมหุ้นที่ถือ		พ.ศ.....		ค่าหุ้น จ่ายเงิน (บาท)	จ่ายเงินแก่ผู้ใด และหลักฐาน การจ่ายเงิน		
	เดือน	วันที่			(บาท)		จำนวน หุ้น	จำนวนเงิน (บาท)	เดือน	วันที่				
(1)	(2)		(3)	(4)	(5)		(6)	(7)		(8)		(9)		(10)

ทะเบียนเครื่องเขียนแบบพิมพ์

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด

ทะเบียนเครื่องเขียนแบบพิมพ์

ประเภทเครื่องเขียนแบบพิมพ์ .....

พ.ศ.....		รายการ	จำนวน	ราคา		รวม		การใช้			คงเหลือ		หมายเหตุ	
เดือน	วันที่			ต่อหน่วย		ราคา		จำนวน	ราคา		จำนวน	ราคา		
				บาท	สต.	บาท	สต.		บาท	สต.		บาท		สต.
(1)		(2)	(3)	(4)		(5)		(6)	(7)		(8)	(9)		(10)

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร
ด้านหน้า

บัตรเลขที่ (1)

ชื่อและรายละเอียด (2)			ประเภทสินทรัพย์ (3)		
วันซื้อ (4) ชื่อผู้ขาย (5)		ราคาทุน (6)		เลขทะเบียน (7)	
วิธีคิดค่าเสื่อมราคา (8)			อัตราค่าเสื่อมราคา/ จำนวนปีที่ใช้งาน (9)		แผนกงาน (10)
ปี	ค่าเสื่อมราคา	ราคาสุทธิ	ปี	ค่าเสื่อมราคา	ราคาสุทธิ
(11)	(12)	(13)	(11)	(12)	(13)

ด้านหลัง
การซ่อมแซมบำรุงรักษา

วันที่	รายการ	จำนวนเงิน
(14)	(15)	(16)

ทะเบียนหลักประกัน เงินสำรองฯ

สหกรณ์ออมทรัพย์ ..... จำกัด
ทะเบียนหลักประกัน เงินสำรองบำเหน็จและเงินชดเชยเจ้าหน้าที่

ชื่อ ..... ตำแหน่ง ..... บรรจุเมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....

พ.ศ..... เดือน วันที่		หลักประกัน	พ.ศ..... เดือน วันที่		อัตรา เงินเดือน	เงินสำรอง บำเหน็จและ เงินชดเชย เจ้าหน้าที่		การจ่ายเงิน สำรองบำเหน็จ และเงินชดเชย เจ้าหน้าที่		หมายเหตุ
(1)		(2)	(3)		(4)	(5)		(6)		(7)

ทะเบียนหุ้นและบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้สมาชิก

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

ทะเบียนหุ้นและบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้สมาชิก

พ.ศ.....

หุ้น						เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน							เงินกู้สามัญหรือพิเศษ							การออกใบรับ		หมายเหตุ
วันที่	การถือหุ้น		รวมหุ้นที่ถือ			วันที่	หนังสือ ที่	เงินกู้	การชำระหนี้				วันที่	หนังสือ ที่	เงินกู้	การชำระหนี้				รวม เงิน	เล่มที่/ เลขที่	
	งวดที่	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				งวดที่	ต้นเงิน	ดอกเบี้ย	เงินกู้ คงเหลือ				งวดที่	ต้นเงิน	ดอกเบี้ย	เงินกู้ คงเหลือ			
		หุ้น	เงิน	หุ้น	เงิน																	
(1)	ย/ม	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	ย/ม	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
ม.ค.						ม.ค.							ม.ค.									
มี.ค.						ก.พ.							ก.พ.									
ธ.ค.						มี.ค.							มี.ค.									

หน่วย.....ชื่อสมาชิก.....เงินได้รายเดือน.....บาท เลขทะเบียนที่.....

ข้อควรระวัง

การไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการเงินการบัญชี และระเบียบของสหกรณ์ เช่น

- มีการเก็บรักษาเงินสดเกินกว่าระเบียบกำหนด
- ไม่จัดให้มีระบบการควบคุมใบเสร็จรับเงิน
- ไม่ได้ออกใบเสร็จรับเงินให้สมาชิกแต่มีรายละเอียดแจ้งไว้ในใบแจ้ง

เงินเดือนสมาชิกเท่านั้น

- สหกรณ์ไม่เปิดเผยข้อมูลที่ผิดปกติอย่างเป็นสาระสำคัญ เช่น สหกรณ์มีเงินรอตรวจสอบโดยไม่ทราบสาเหตุ และมีเงินสดขาดบัญชีรอการตรวจสอบซึ่งไม่มีผู้รับผิดชอบและไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หน้า ๑๑

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๓๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๙ ตุลาคม ๒๕๖๓

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

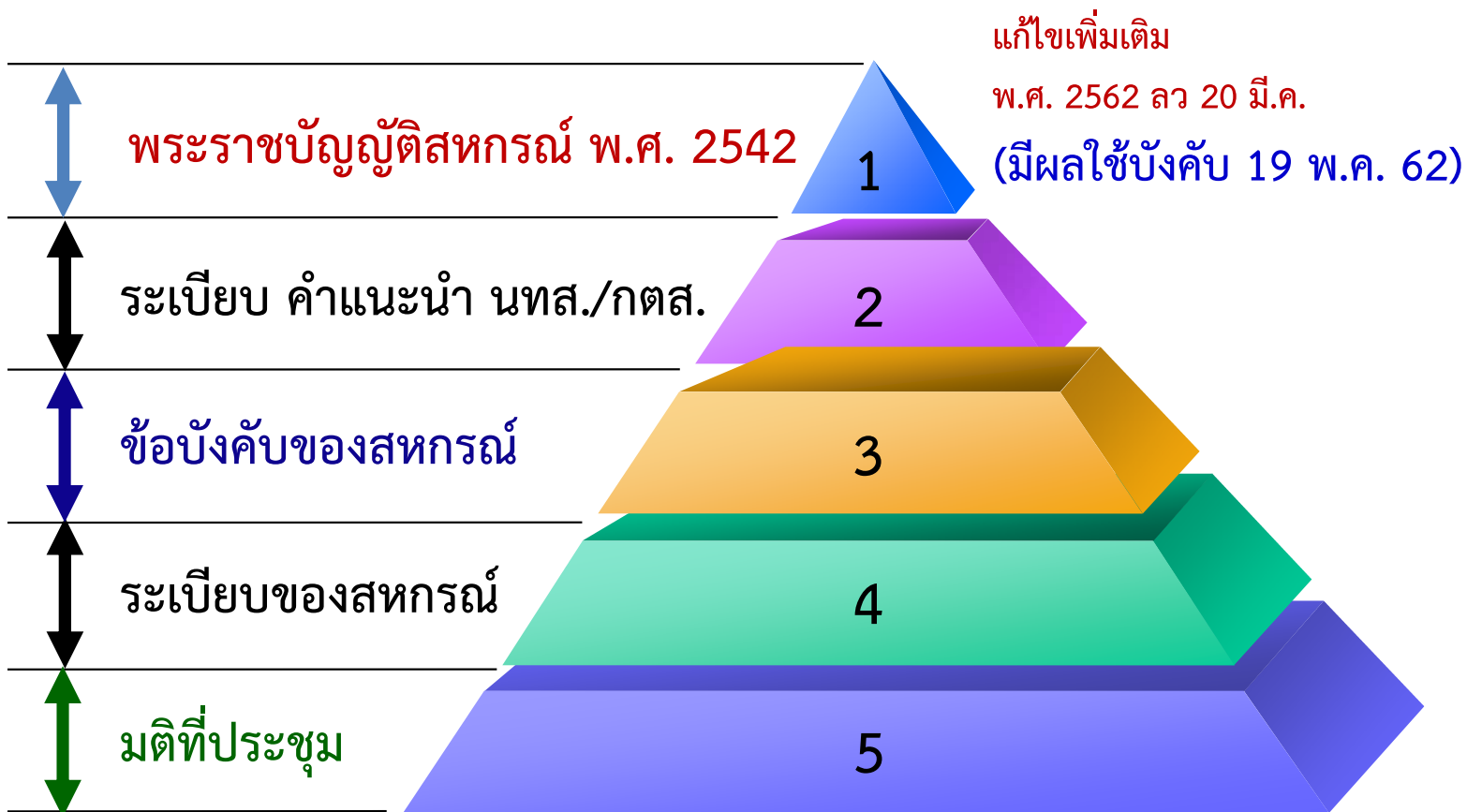
ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓

เพื่อให้การจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรแสดงข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินและสอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๒) (๘) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๒๔ วรรคสองของพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จึงกำหนดระเบียบดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓”

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์

มาตรา 65

- ❖ ให้สหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง
- ❖ เก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สหกรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- ❖ บันทึกรายการเกี่ยวกับเงินสดในวันที่เกิดรายการและบันทึกรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสดภายใน 3 วัน นับแต่วันที่เกิดรายการ
- ❖ การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์ โดยครบถ้วน

มาตรา 66

- ❖ ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบ 12 เดือน อันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์
- ❖ งบการเงินนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน กับทั้งบัญชีกำไรขาดทุน ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- ❖ งบการเงินนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563

ข้อ 87 ให้ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกโดยอาศัยอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ 88 การประมาณการค่าเพื่อหนี้ฯ สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่เรียกเก็บเงินงวดๆ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ นทส. ว่าด้วยการจัดชั้นคุณภาพฯ พ.ศ. 2544

ข้อ 85 การเปิดเผยข้อมูล

ข้อ 86 วิธีปฏิบัติทางบัญชี และรูปแบบงบการเงินนอกเหนือจากที่กำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ข้อ 3 ยกเลิกระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 4 คำนิยามที่สำคัญ

ข้อ 5 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ 6 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี

ข้อ 7 บันทึบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

ข้อ 8 การรับรู้รายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย

ข้อ 9 เกณฑ์การวัดมูลค่ารายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย

ข้อ 10 การเก็บรักษาสมุดบัญชีและเอกสารประกอบไม่น้อยกว่า 5 ปี

ส่วนที่ 1	สินทรัพย์	ข้อ 11 - 74
ส่วนที่ 2	หนี้สิน	ข้อ 75 - 76
ส่วนที่ 3	ทุนของสหกรณ์	ข้อ 77 - 78
ส่วนที่ 4	รายได้	ข้อ 79 - 80
ส่วนที่ 5	ค่าใช้จ่าย	ข้อ 81 - 82

ข้อ 83 การจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่องและองค์ประกอบของรายการในงบการเงิน

ข้อ 84 เงื่อนไขการรับรู้รายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย

หมวด 1 : บททั่วไป

ข้อ 6

ให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี และงบการเงิน ตามแบบและรายการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ภายใต้การดำเนินงานต่อเนื่องของสหกรณ์และปิดบัญชี โดยสรุปจากรายการบัญชีต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ เพื่อแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีของสหกรณ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ข้อ 7

บันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างและนโยบายการบัญชีของสหกรณ์ ต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้อง สมบูรณ์และครบถ้วน

ข้อ 8

สหกรณ์รับรู้รายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย เข้าเป็นส่วนหนึ่งของงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์การรับรู้รายการ ดังนี้

การรับรู้สินทรัพย์

มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจะเข้าสู่สหกรณ์ และ สินทรัพย์นั้นมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

การรับรู้หนี้สิน

มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจะออกจากสหกรณ์ เพื่อชำระภาระผูกพันในปัจจุบันและมูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

การรับรู้รายได้

มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือลดลงของหนี้สินและสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ

การรับรู้ค่าใช้จ่าย

มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตลดลงเนื่องจากการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินและ สามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ

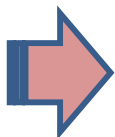

ข้อ 9

เกณฑ์การวัดมูลค่ารายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย

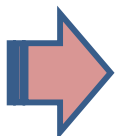
- การวัดมูลค่าของรายการที่มาจากการประมาณการต้องสมเหตุสมผลเชื่อถือได้
  - **ต้องไม่นำสินทรัพย์และหนี้สิน หรือ รายได้และค่าใช้จ่ายการหักกลบกัน**
- เว้นแต่** กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ราคาทุน

จำนวนเงินที่จ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์นั้นหรือมูลค่ายุติธรรมของสิ่งของที่นำไปแลกเปลี่ยนสินทรัพย์มา ณ วันที่เกิดรายการ หรือหมายความว่าจำนวนเงินที่จ่ายเป็นต้นทุนในการก่อสร้างสินทรัพย์ เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หรือหมายความว่าจำนวนเงินที่จ่ายเป็นต้นทุนในการซื้อหรือผลิตสินค้าเพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมจำหน่าย หรือหมายความว่าจำนวนเงินที่จ่ายเพื่อการลงทุน

มูลค่ายุติธรรม

จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์หรือจ่ายชำระหนี้กันในขณะที่ทั้งสองฝ่ายต่างมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้ อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

ราคาที่สามารถขายได้ตามลักษณะปกติของการประกอบธุรกิจหักด้วยประมาณการต้นทุนในการผลิตสินค้าให้เสร็จและต้นทุนที่ต้องจ่ายไปเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้

ข้อ 10

สหกรณ์ต้องเก็บรักษาสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี ไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและอื่น ๆ

หมวด 2 : บัญชีที่สำคัญ

ส่วนที่ 1 สินทรัพย์

ข้อ 11 ให้บันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนที่อยู่ในความควบคุมของสหกรณ์ ซึ่งคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

ข้อ 12 ให้สหกรณ์บันทึกรายการเกี่ยวกับเงินสดในวันที่เกิดรายการนั้น และรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด ภายใน 3 วันนับแต่วันที่เกิดรายการ

เงินสด ให้ความหมายรวมถึง

ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ที่สหกรณ์มีอยู่ รวมทั้งเช็คที่ยังไม่ได้นำฝาก เช็คเดินทาง ดราฟต์ของธนาคาร และธนาคัตติ โดยไม่รวมดวงตราไปรษณียากร อากรแสตมป์ เช็คลงวันที่ล่วงหน้า ใบยืมและเอกสารทางการเงิน เช่น ตัวเงิน พันธบัตรรัฐบาล ใบหุ้นกู้ ใบหุ้นทุน เป็นต้น

ยกเลิก

“ตัวแลกเงินไปรษณีย์”

(ประกาศคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ เรื่อง ยกเลิกบริการตัวแลกเงินไปรษณีย์)

กรณีเงินสดขาดบัญชี

มีผู้รับผิดชอบ

เดบิต ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี xxx

เครดิต เงินสด

xxx

ณ วันสิ้นปี หากคาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ได้ให้ประมาณการค่า
เพื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี xxx

เครดิต ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี xxx

จัดทำหนังสือรับรองเงินสดขาดบัญชีพร้อมทั้งจัดให้มีหลักฐาน
โดยมีมูลค่าไม่น้อยกว่าจำนวนเงินสดขาดบัญชี

ไม่มีผู้รับผิดชอบ

เดบิต เงินสดขาดบัญชี xxx

เครดิต เงินสด xxx

เดบิต ค่าเสียหายจากเงินสดขาดบัญชี xxx

เครดิต ค่าเพื่อเงินสดขาดบัญชี xxx

ข้อ 13

เปิดเผยข้อมูลเงินสดขาดบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงรายละเอียดการดำเนินการด้วย

ข้อ 16

เงินฝากสหกรณ์อื่น

การนำเงินไปฝากชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

การประมาณการค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญ

1. ผู้รับฝากไม่สามารถจ่ายคืนเงินฝากได้

สหกรณ์ผู้ฝากต้องรายงานเงินฝาก
ที่ถอนไม่ได้ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ

ตั้งค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญ
เต็มจำนวนที่ถอนคืนไม่ได้

2. ผู้รับฝากมีขาดทุนสะสมเกินกึ่งหนึ่งของทุนเรือนหุ้นและมีข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าขาดสภาพคล่อง

กรณีไม่ได้จัดทำแผนการปรับปรุงการดำเนินงาน ให้
ตั้งค่าเผื่อเงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญเต็มจำนวน

กรณีผู้รับฝากอยู่ในระหว่างจัดทำแผนการปรับปรุง
การดำเนินงานตามคำสั่ง นทส. ให้ทยอย ตั้งค่าเผื่อ
เงินฝากสหกรณ์อื่นสงสัยจะสูญ

ข้อ 17

ให้เปิดเผยข้อมูลเงินฝากสหกรณ์อื่นเกี่ยวกับเงื่อนไข/ภาระผูกพันของเงินฝากสหกรณ์อื่น
และการถอนคืนไม่ได้

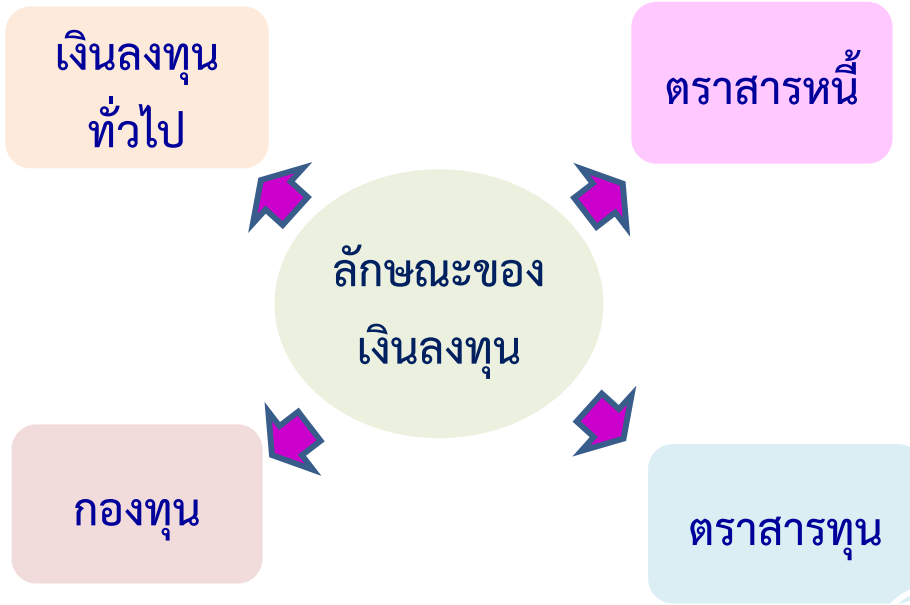
ข้อ 18

เงินลงทุน

เพื่อเพิ่มความมั่นคงหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการสหกรณ์
ตามมาตรา 62 (3) (4) (5) (6) และ (7) แห่ง พรบ.สหกรณ์

เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความ
ต้องการของตลาด เช่น
หุ้นชุมนุมสหกรณ์

- ตราสารหนี้ เช่น พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้
- ตราสารที่จะถือจนครบกำหนด โดยสหกรณ์มีนโยบายตั้งใจ แน่วแน่และสามารถที่จะถือไว้จนครบกำหนดได้ถาวร

นำไปฝากให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน
ที่ตั้งเป็นกองทุนขึ้นมา โดยมีผจก.กองทุนมี
อาชีพดำเนินการ โดยกองทุนนั้นต้องลงทุน
ตามมาตรา 62 พรบ.สหกรณ์

ลงทุนในหุ้นของกิจการที่อยู่ใน
ความต้องการของตลาด

ข้อ 19

จัดประเภทเงินลงทุนตามการวัดมูลค่า

➡ เงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด

- หลักทรัพย์เผื่อขาย บันทึกบัญชีด้วยมูลค่ายุติธรรม
- ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด บันทึกบัญชีด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

➡ เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด

- เงินลงทุนทั่วไป บันทึกบัญชีด้วยราคาทุน

ข้อ 22

การบันทึกการด้อยค่าของเงินลงทุน

หลักทรัพย์เพื่อขาย

สหกรณ์ต้องบันทึกการด้อยค่าของหลักทรัพย์เพื่อขายที่อยู่ในความต้องการของตลาดทันทีที่มีหลักฐานสนับสนุนว่าหลักทรัพย์นั้นด้อยค่าโดยการกลับริบายการขาดทุนจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นที่บันทึกไว้ในบัญชี กำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น

ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

สหกรณ์ต้องบันทึกรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดในงบกำไรขาดทุนทันทีที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินต้นหรือดอกเบี้ยทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ระบุไว้ในสัญญาได้ โดยบันทึกเงินลงทุนเกิดการด้อยค่าและต้องรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากตราสารหนี้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตามสัญญาเดิม

เงินลงทุนทั่วไป

สหกรณ์ต้องบันทึกรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนทันทีที่มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่ามูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนสูงกว่ามูลค่าที่จะได้รับคืนเงินลงทุนเกิดการด้อยค่า โดยบันทึกไว้ในบัญชีค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุนในงบแสดงฐานะการเงินและบันทึกผลขาดทุนจากการด้อยค่าไว้ในบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าเงินลงทุนในงบกำไรขาดทุน

หนังสือด่วนที่สุด ที่ กษ 0404/ว 61 ลงวันที่ 29 กันยายน 2564

วิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่มีเงินลงทุนในหุ้นกู้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

2. ระเบียบการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยรับจากหุ้นกู้

คำนวณนับแต่วันถัดจากวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน
(ศาลมีคำสั่งเห็นชอบ 15 มิถุนายน 2564) จนกว่าจะได้รับชำระดอกเบี้ยจริง
ในปี 2567

3. ทயอยตัดส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้คงเหลือ

- ซื้อหุ้นกู้มาด้วยราคาที่สูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้

ทยอยตัดส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้คงเหลือที่มีจำนวนสูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้
ในอัตราเส้นตรง ตามระยะเวลาคงเหลือของหุ้นกู้ที่จะถึงกำหนดชำระการ
ไถ่ถอนเต็ม เพื่อให้เงินลงทุนในหุ้นกู้มีมูลค่าเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้

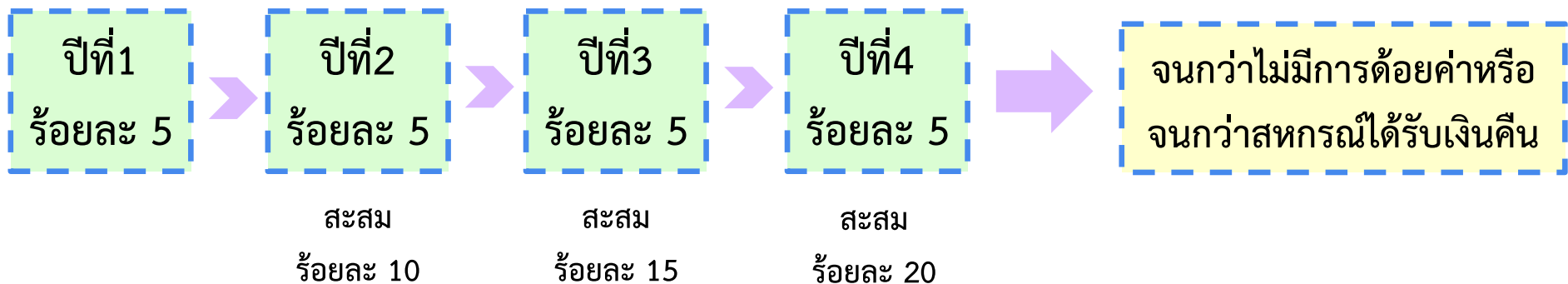
- ซื้อหุ้นกู้มาด้วยราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้ สหกรณ์ไม่ต้องปรับ
เพิ่มมูลค่าเงินลงทุน

4. ทายอยบันที่กรับรู้การด้อยค่าหุ้นกู้

โดยให้ทายอยรับรู้การด้อยค่าในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของมูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้ และทายอยรับรู้การด้อยค่าเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของมูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้ในแต่ละปี

ตัวอย่าง : สหกรณ์มีมติที่ประชุมให้ทายอยรับรู้ฯ ร้อยละ 5 ทุกปี

ถ้าตั้งค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน-หุ้นกู้การบิไนไทย ไว้เกินกว่าอัตราที่กำหนดข้างต้นแล้ว ไม่ให้โอนกลับรายการเป็นรายได้ของสหกรณ์จนกว่าจะปรากฏว่าเงินลงทุนในหุ้นกู้การบิไนไทย จะไม่มีการด้อยค่าแล้ว หรือจนกว่าสหกรณ์จะได้รับเงินคืน

5. การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ข้อ ๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์ระงับรับรู้รายได้ดอกเบี้ยรับจากหุ้นกู้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จนกว่าจะได้รับชำระจริง
- เงินลงทุนในหุ้นกู้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด ตีราคาด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย
- สหกรณ์ทยอยตัดจำหน่ายส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่สูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกึ่งคงเหลือในอัตราเส้นตรงตามระยะเวลาคงเหลือของหุ้นกู้ที่จะถึงกำหนดชำระเต็ม
- สหกรณ์บันทึกการด้อยค่าหุ้นกู้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยทยอยรับรู้การด้อยค่าในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของมูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้ และทยอยรับรู้การด้อยค่าเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของมูลค่าที่ตราไว้ในหุ้นกู้ในแต่ละปี

5. การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ข้อ..... หัวข้อ เงินลงทุน

- .....

- เงินลงทุนในหุ้นกู้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามคำสั่งศาลล้มละลายกลางให้ฟื้นฟูกิจการเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓ และคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ และรายละเอียดเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการที่มีผลกระทบต่อสหกรณ์ เช่น การขยายระยะเวลาไถ่ถอนหุ้นกู้ อัตราดอกเบี้ยหุ้นกู้ใหม่ เป็นต้น

ข้อ 25

ลูกหนี้เงินกู้

รายการลูกหนี้ที่เกิดจากสัญญาเงินกู้ รวมถึงลูกหนี้อื่นอันมีมูลหนี้ที่เกิดจากการให้เงินกู้ เช่น ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ขาดสมาชิกภาพ ลูกหนี้เงินกู้ระหว่างดำเนินคดี ลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา เป็นต้น

ข้อ 26,27,28

การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

(1) สหกรณ์ตามมาตรา 33/1
(1) (2) (3) (4) และ (5)

ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
พ.ศ. 2563
(ประกาศมีผลบังคับใช้ 12 ตุลาคม 2563)

(2) สหกรณ์ตามมาตรา 33/1
(6) และ (7)

กฎกระทรวง ว่าด้วย
การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง
(ยังไม่ประกาศใช้)

ให้นำรายการดังต่อไปนี้มาพิจารณาก่อนประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี

- (1) จำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้หลังวันสิ้นปีทางบัญชี แต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็น
ต่องบการเงิน
- (2) เงินฝากของลูกค้าหนี้ที่ฝากไว้กับสหกรณ์
- (3) หลักทรัพย์รัฐบาล หรือหลักทรัพย์ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย
- (4) ที่ดิน หรือที่ดินพร้อมอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่จดจำนองไว้กับสหกรณ์ กรณีประเมินโดยทาง
ราชการให้หักได้เต็มจำนวน กรณีประเมินโดยผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินรับอนุญาตให้หักได้
ร้อยละ 70 ของราคาประเมิน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินกว่าวงเงินที่ระบุไว้ในสัญญาจำนอง

การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

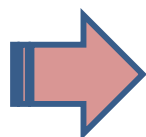
ชั้นลูกหนี้	คุณสมบัติการจัดชั้น	อัตราร้อยละ
ลูกหนี้จัดปกติ	ชำระหนี้ได้ตามปกติ, ลูกหนี้ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเกิน 1 ไม่เกิน 3 เดือน, ผ่อนผันชำระได้ตามปกติ, ฟ้องชำระได้ตามปกติ	-
ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	ลูกหนี้ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเกิน 3 ไม่เกิน 6 เดือน, ผ่อนผันแต่ชำระไม่ได้ตามกำหนด	20
ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย	ลูกหนี้ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเกิน 6 ไม่เกิน 12 เดือน, ลูกหนี้ซึ่งสหกรณ์ฟ้องดำเนินคดีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้	50
ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ	ลูกหนี้ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเกิน 12 เดือนขึ้นไป , พฤติการณ์ไม่สามารถชำระหนี้ได้, ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องและสหกรณ์ยื่นขอเฉลี่ยทรัพย์, ถูกเจ้าหนี้หรือสหกรณ์ฟ้องคดีล้มละลาย	100
ลูกหนี้จัดชั้นสูญ	ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย สิบสูญหรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญและไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้, เจ้าหนี้รายอื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้, สก.ฟ้องลูกหนี้แต่ไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้	100

ถือใช้ไปพลางก่อน ระหว่างรอกฎกระทรวงฯ

ข้อ 29

ลำดับการรับชำระหนี้

ค่าปรับค้างชำระ

ดอกเบี้ยค้างชำระ

ค่าปรับรับประจำปี

ดอกเบี้ยรับประจำปี

ต้นเงิน

ข้อ 30

ลูกหนี้ที่สามารถตัดจำหน่ายหนี้สูญ

1. มีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควร หรือฟ้องคดีแล้วแต่ไม่ได้รับชำระหนี้ หรือ
2. ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย หรือศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นคนสาบสูญ และไม่มีทรัพย์สินหรือสิทธิใด ๆ จะเรียกร้องให้ชำระหนี้ได้ หากฟ้องคดีไปก็ทำให้เสียค่าใช้จ่ายมากยิ่งขึ้นไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ หรือ
3. ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้และอยู่ในลำดับที่จะได้รับชำระหนี้ก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือ
4. ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่งหรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีแพ่ง และในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำสั่งบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ หรือ
5. ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้น ๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้ โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือ
6. ลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ ครั้งแรกแล้ว
7. ลูกหนี้แต่ละรายที่มีจำนวนหนี้รวมกันไม่เกินสามหมื่นบาท หากสหกรณ์มีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณีแล้วแต่ไม่ได้รับชำระหนี้ และหากจะฟ้องลูกหนี้ก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ

ข้อ 31

การตัดจำหน่ายหนี้สูญ

ต้องมีตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เต็มจำนวนหนี้ที่จะขอตัดจำหน่ายแล้วในคราวปิดบัญชีประจำปีก่อนการขออนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญ ดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดระเบียบวาระการประชุมใหญ่ เรื่อง การตัดจำหน่ายหนี้สูญ ในคราวปิดบัญชีประจำปีก่อนการขออนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญ เพื่อพิจารณาอนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญโดยจัดให้มีข้อมูลแนบระเบียบวาระการประชุมใหญ่ ดังนี้

- จำนวนหนี้ที่ขออนุมัติตัดจำหน่ายจากบัญชี
- คำชี้แจงสภาพหลักฐานและการดำเนินการติดตามทวงถามหนี้
- เหตุผลในการขอตัดจำหน่ายหนี้สูญ
- ความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

(2) ต้องมีมติอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ โดยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกที่มาประชุม

(3) เมื่อมีการอนุมัติแล้วต้องบันทึกไว้ในรายการประชุมด้วยว่า “การอนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นเพียงการปฏิบัติทางบัญชีเท่านั้น มิได้เป็นการระงับซึ่งสิทธิเรียกร้องจากผู้ต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์แต่อย่างใด”

ข้อ 32

หนี้สูญรับคืน

ให้สหกรณ์บันทึกกลับรายการบัญชีลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และบันทึกหนี้สูญรับคืนเป็นรายได้ด้วยจำนวนเงินที่ได้รับคืน เมื่อสหกรณ์ตัดจำหน่ายหนี้สูญไปแล้วและลูกหนี้นำเงินมาชำระหนี้

ข้อ 50

ที่ดินแทนการชำระหนี้รอขาย

สหกรณ์ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้แทนการชำระด้วยเงินสด

1. ราคาประเมินโดยทางราชการเต็มจำนวน
2. ราคาประเมินผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินรับอนุญาตให้รับรู้มูลค่าร้อยละ 70 ของราคาประเมิน

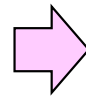
เมื่อรับชำระหนี้ด้วยมูลค่าของที่ดินไม่ว่าจะใช้ราคาประเมินโดยทางราชการหรือราคาประเมินผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินรับอนุญาต ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่ามูลหนี้ ต้องบันทึกส่วนต่างระหว่างราคาประเมินที่สูงกว่ามูลหนี้ของลูกหนี้ไว้ในบัญชี “ส่วนเกินมูลค่าที่ดินแทนการชำระหนี้รอขาย” แสดงไว้ในทุนของสหกรณ์

สหกรณ์ต้องจัดทำทะเบียนคุมที่ดินแทนการชำระหนี้รอขาย และตรวจนับที่ดินแทนการชำระหนี้รอขาย พร้อมกับตรวจสอบเอกสารสิทธิ์ทุกวันสิ้นปี

ข้อ 53

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

สินทรัพย์ที่มีตัวตนที่สหกรณ์มีไว้เพื่อใช้ประโยชน์
ซึ่งคาดว่าจะใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

ข้อ 54

ต้นทุนการได้มาของสินทรัพย์

การวัดมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

กรณีซื้อมา

- ราคาซื้อ - ภาษีอากรขาเข้า
- ภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้
- ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เพื่อให้ได้มา
- ต้นทุนการกู้ยืม
- ต้นทุนทางตรงอื่น ๆ

กรณีที่มีส่วนลดและค่าภาษี
ที่จะได้รับคืนต้องนำมาหักออก
จากราคาซื้อด้วย

กรณีสร้างขึ้นเอง

- ต้นทุนทางตรงในการสร้าง
สินทรัพย์
- ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรง
กับการสร้างสินทรัพย์ที่เข้า
เงื่อนไข

กรณีแลกเปลี่ยน

- ราคามูลค่ายุติธรรมที่แลกเปลี่ยน
เว้นแต่ มีหลักฐานสนับสนุนอื่นที่
ชัดเจน
- กรณีไม่สามารถวัดได้ต้องใช้
ราคาทุนตามบัญชีของสินทรัพย์ที่
นำไปแลกเปลี่ยน

ข้อ 57

การตีราคาสินทรัพย์

สหกรณ์อาจตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

ตามราคาตลาด ซึ่งถือเป็นมูลค่ายุติธรรม โดยผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินรับอนุญาต

ต้องตีราคาทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับรายการที่ตีราคาใหม่พร้อมกัน

ระยะเวลาของการพิจารณาตีราคาใหม่แต่ละครั้งต้องไม่ต่ำกว่า 5 ปีบัญชีของสหกรณ์

ข้อ 58

ค่าเสื่อมราคา

สินทรัพย์ที่มีการเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน หรืออาจจะเกิด
ความเสียหายอันเนื่องมาจากการใช้งาน ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

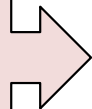
วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์

❖ วิธีเส้นตรงตามอัตราร้อยละของราคาทุน

❖ วิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี

เมื่อเลือกใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาวิธีใดวิธีหนึ่งจะต้องใช้วิธีนั้นอย่างสม่ำเสมอตลอดอายุการใช้งาน
ของอาคารและอุปกรณ์นั้น

พิจารณา
องค์ประกอบ

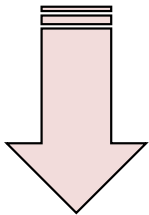
1. อายุการใช้งานไม่เต็มปี ให้คำนวณตามระยะเวลาเป็นวันนับจากวันที่พร้อมใช้งาน
ตามอัตราที่กำหนด ให้นับ 1 ปี 365 วัน

2. เมื่อใช้จนหมดสภาพ สูญหาย หรือชำรุดเสื่อมเสียใช้การไม่ได้ให้ตัดจำหน่าย
ออกจากบัญชีในปีที่สิ้นสภาพนั้น

3. เมื่อคิดค่าเสื่อมราคาถึงงวดสุดท้ายแล้ว ให้คงเหลือมูลค่าไว้ 1 บาทต่อหน่วย
จนกว่าจะสิ้นสภาพ หรือตัดบัญชีได้

วิธีเส้นตรง
(Straight-line method)

(ก) อาคารถาวร หรือสิ่งปลูกสร้าง	ร้อยละ 2.5 – 10
(ข) เครื่องสีข้าว เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ เครื่องยนต์	ร้อยละ 5 – 20
(ค) เรือยนต์และอุปกรณ์เรือ	ร้อยละ 10 – 15
(ง) รถยนต์	ร้อยละ 10 – 20
(จ) ครุภัณฑ์และอุปกรณ์สำนักงาน	ร้อยละ 10 – 20
(ฉ) เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	ร้อยละ 20 – 25

วันที่ 1 เม.ย. 2551 ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ 45,000 บาท
ประมาณว่าใช้ได้ 5 ปี สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

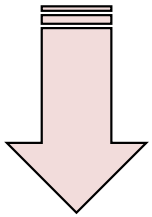
ปี	อัตรา	ค่าเสื่อมราคา
1	ร้อยละ 20	$45,000 \times 20\% \times 275/365 = 6,780.82$ บาท
2	ร้อยละ 20	$45,000 \times 20\% = 9,000.00$ บาท
3	ร้อยละ 20	$45,000 \times 20\% = 9,000.00$ บาท
4	ร้อยละ 20	$45,000 \times 20\% = 9,000.00$ บาท
5	ร้อยละ 20	$45,000 \times 20\% = 9,000.00$ บาท
6	ร้อยละ 20	$45,000 \times 20\% \times 90/365 = 2,219.18$ บาท

2

ระเบียบ นทส. ว่าด้วยการบัญชีฯ 2563

วิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี
(Sum-of-Years-Digits)

วันที่ 1 เม.ย. 2551 ซื้อเครื่อง Server
ราคา 45,000 บาท ประมาณว่าใช้ได้ 5 ปี
สหกรณ์มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31
ธันวาคม

สูตร $\frac{n(n+1)}{2}$ n = จำนวนปี

ดังนั้น $\frac{5(5+1)}{2} = 15$

ใช้กับอาคารและอุปกรณ์ที่มีลักษณะ

ปี	อัตรา	ค่าเสื่อมราคา
1	5/15	$45,000 \times 5/15 \times 274/365 = 11,260.27$ บาท
2	4/15	$45,000 \times 4/15 = 12,000.00$ บาท
3	3/15	$45,000 \times 3/15 = 9,000.00$ บาท
4	2/15	$45,000 \times 2/15 = 6,000.00$ บาท
5	1/15	$45,000 \times 1/15 = 3,000.00$ บาท
6		3,738.73 บาท

ข้อ 59

การเลิกใช้สินทรัพย์

- 1) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีกต่อไป
ให้รับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินสุทธิที่คาดว่าจะได้รับกับราคาตามบัญชีหลังจากหัก
ค่าเสื่อมราคาสะสมถึงวันที่เลิกใช้เป็นรายได้ หรือค่าใช้จ่ายในปีที่มีการเลิกใช้
- 2) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่เลิกใช้และถือไว้เพื่อรอจำหน่าย
ให้คำนวณค่าเสื่อมราคาต่อไปจนกว่าจะสามารถจำหน่ายได้

ข้อ 61

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ที่ไม่มีลักษณะทางกายภาพ เช่น สินทรัพย์ทางปัญญา โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร สัมปทาน สิทธิการเช่า สิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออาคาร สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ สิทธิในการใช้ประโยชน์ในสิ่งปลูกสร้างระหว่างก่อสร้าง เป็นต้น

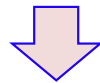
ข้อ 62

การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

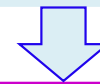
ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย โดยหักออกจากบัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยตรง ตามระยะเวลาที่ใช้ประโยชน์

อายุการใช้ประโยชน์จำกัด

- (1) วิธีเส้นตรงตามระยะเวลาตามอายุการให้ประโยชน์
- (2) หากอายุการให้ประโยชน์น้อยกว่าอายุสิทธิตาม กม. หรือข้อผูกพันสัญญา ให้ตัดจำหน่ายตามอายุการให้ประโยชน์
- (3) กรณีใช้ประโยชน์ไม่เต็มปี ให้ตัดจ่ายเป็นวันนับจากวันที่พร้อมใช้ประโยชน์ (1ปีมี 365 วัน)
- (4) กรณีเกี่ยวกับอาคารและอุปกรณ์ต้องตัดจำหน่ายไม่น้อยกว่าอัตราค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์

อายุการใช้ประโยชน์ไม่จำกัด

ให้คำนวณค่าตัดจำหน่ายตามอัตราค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ที่กำหนดไว้ หากไม่มีอัตรา ค่าเสื่อมราคาตามที่กำหนด ให้ตัดจำหน่ายได้ไม่เกิน 10 ปี

ข้อ 65

ค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี

ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์แก่
การดำเนินธุรกิจระยะยาวในภายหน้า ซึ่งจะต้องตัดจ่าย
เป็นค่าใช้จ่ายในระยะเวลาานานกว่าหนึ่งงวดบัญชี เช่น
ค่าปรับปรุง ซ่อมแซมและตกแต่ง ที่ใช้เงินเป็นจำนวนมาก

การตัดบัญชีค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี

คำนวณเป็นรายปีเพื่อตัดออกจากบัญชีในแต่ละรอบปีบัญชี
ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาไม่เกิน 5 ปี

ข้อ 83

หมวด 3 : งบการเงิน

1

งบแสดงฐานะการเงิน

2

งบกำไรขาดทุน

3

งบกระแสเงินสด

ตามรูปแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ 85

สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้อมูลเพิ่มเติมประกอบรายการในงบการเงิน

ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน

ข้อ 85

วิธีปฏิบัติทางบัญชีและรูปแบบงบการเงินที่นอกเหนือจากที่กำหนดให้เป็นไป
ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีหรือประกาศกตส.

3

การทำความเข้าใจบททดลอง

งบทดลอง

เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงยอดคงเหลือของทุกบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภท
ทั่วไป ณ วันใดวันหนึ่ง เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชีตาม หลักการบัญชีคู่

จำนวนเงินรวมของบัญชีที่มียอดคงเหลือ ด้านเดบิต
ย่อมเท่ากับ

จำนวนเงินรวมของบัญชีที่มียอดคงเหลือ ด้านเครดิต

เรียกว่า “งบทดลองลงตัว”

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

งบทดลอง

วันที่.....

ลำดับ ที่	ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	ยอดยกมา		ระหว่างเดือน		ยอดยกไป	
			เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต

ประเภทของรายการบัญชี

5 ประเภท คือ

1. สินทรัพย์

2. หนี้สิน

3. ทุน

4. รายได้

5. ค่าใช้จ่าย

สินทรัพย์

สิ่งที่มีค่าเป็นตัวเงินทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน ซึ่งสหกรณ์เป็นเจ้าของ

ระเบียบ นทส. ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563

❖ **สินทรัพย์** หมายถึง สิ่งที่มีตัวตนหรือไม่ มีตัวตนอันมีมูลค่าที่อยู่ในความควบคุมของสหกรณ์ที่เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งสหกรณ์คาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากสินทรัพย์นั้นในอนาคต

เงินสด

เงินฝากธนาคาร/สหกรณ์อื่น

เงินลงทุน

ลูกหนี้เงินให้กู้/ลูกหนี้อื่น

เครื่องเขียนแบบพิมพ์/วัสดุคงเหลือ

รายได้ค้างรับ

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ฯลฯ

ฯลฯ

หนี้สิน

ภาระผูกพันที่สหกรณ์มีต่อบุคคลภายนอก คือ อันเกิดจากการกู้ยืม การค้า หรือการอื่นซึ่งต้องชำระคืนในภายหน้า

ระเบียบ นทส. ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563

❖ **หนี้สิน** หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของสหกรณ์ที่เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดจากการกู้ยืม รายการค้าหรือจากรายการอื่น ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะทำให้สินทรัพย์ของสหกรณ์ลดลงหรือชำระโดยการให้บริการ

- เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร
- เจ้าหนี้เงินกู้
- เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อ
- เจ้าหนี้เงินรับฝาก
- ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ค้างจ่าย
- รายได้รับล่วงหน้า
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

ฯลฯ

ทุน

ส่วนที่สมาชิก หรือสหกรณ์เป็นเจ้าของ หลังจาก
นำสินทรัพย์ทั้งสิ้น หักด้วยหนี้สินแล้ว

ระเบียบ นทส. ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563

❖ **ทุนของสหกรณ์** หมายถึง หุ้นของ
สมาชิก ทุนสำรอง ทุนสะสมอื่นที่ได้มา
จากการจัดสรรกำไรของสหกรณ์ กำไร
หรือขาดทุนจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น
และกำไรหรือขาดทุนสุทธิประจำปี

- ทุนเรือนหุ้น
- ทุนสำรอง
- ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ
- กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

ฯลฯ

รายได้

ผลตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินธุรกิจ การลงทุน และรายได้อื่นๆ

ระเบียบ นทส. ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563

❖ **รายได้** หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจตามปกติของสหกรณ์ และการเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบปีบัญชี หรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน โดยส่งผลให้ส่วนทุนของสหกรณ์

เพิ่มขึ้น

- ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้
- ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์
- รายได้ค่าเช่า
- ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- ผลตอบแทนการลงทุน
- รายได้เบ็ดเตล็ด

ฯลฯ

ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนของบริการที่ใช้จ่ายไปเพื่อก่อให้เกิดรายได้
หรือเพื่อการดำเนินกิจการของสหกรณ์

ระเบียบ นทส. ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2563

❖ **ค่าใช้จ่าย** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดจาก
การดำเนินธุรกิจตามปกติของสหกรณ์ และ
การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบ
ปีบัญชี หรือการลดค่าของสินทรัพย์ หรือ
การเพิ่มขึ้นของหนี้สิน โดยส่งผลให้ส่วนทุน
ของสหกรณ์ลดลง

ดอกเบี้ยจ่าย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่
เงินเดือน / ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและอุปกรณ์
ค่าเสื่อมราคา / ค่าซ่อมแซม
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก
ค่าสวัสดิการ/อบรม
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น
ค่าเบี้ยประชุม / ค่าสาธารณูปโภค
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

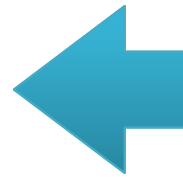
ฯลฯ

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

ทุน
(เพิ่มขึ้น / ลดลง)

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ
(รายได้ - ค่าใช้จ่าย)

<u>รายการบัญชี</u>	<u>เพิ่ม</u>	<u>ลด</u>	<u>ยอดคงเหลือ</u>
สินทรัพย์	เดบิต	เครดิต	เดบิต
หนี้สิน	เครดิต	เดบิต	เครดิต
ทุน	เครดิต	เดบิต	เครดิต
รายได้	เครดิต	เดบิต	เครดิต
ค่าใช้จ่าย	เดบิต	เครดิต	เดบิต

เพิ่ม เดบิต
ลด เครดิต
คงเหลือ เดบิต

สินทรัพย์
ค่าใช้จ่าย

หนี้สิน
ทุน
รายได้

เพิ่ม เครดิต
ลด เดบิต
คงเหลือ เครดิต

บ้านบัญชี

ตัวอย่างการอ่านงบทดลอง

สหกรณ์ออมทรัพย์สหวิ จำกัด ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี
งบทดลองประจำเดือนมกราคม 25xx ของสหกรณ์แสดงรายการบัญชีต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 25xx ถึงวันที่ 31 มกราคม 25xx สามารถ
แปลความหมายจากข้อมูลทางบัญชีในงบทดลองได้ ดังนี้

ด้านสินทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์สหวิ จำกัด

งบทดลอง

วันที่ 31 มกราคม 25XX

ลำดับ ที่	ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	ยอดยกมา		รายการระหว่างเดือน		ยอดคงเหลือ			
			เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต		
	หมวดสินทรัพย์		+	-	+	-	+	-		
1	เงินสด	1	6,000	-	443,300	-	441,200	-	8,100	-

บัญชีเงินสด

ณ วันที่ 1 ม.ค. 25xx	มีเงินสดคงเหลือยกมา	6,000	บาท
	รับเงินสดในระหว่างเดือน	443,300	บาท
	จ่ายเงินสดระหว่างเดือน	441,200	บาท
ณ วันที่ 31 ม.ค. 25xx	มีเงินสดคงเหลือยกไป	8,100	บาท

ด้านหนี้สิน

ลำดับ ที่	ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	ยอดยกมา		รายการระหว่างเดือน		ยอดคงเหลือ	
			เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
	หมวดหนี้สิน							
13	เงินกู้ยืม	26		800,000 -		200,000 -		1,000,000 -
14	เงินรับฝากออมทรัพย์	27		163,0000 -	2,000 -	48,000 -		209,000 -

บัญชีรับฝากออมทรัพย์

ณ วันที่ 1 ม.ค. 25xx	เงินรับฝากออมทรัพย์ยกมา	163,000 บาท
	มีรายการถอนเงินระหว่างเดือน	2,000 บาท
	รับฝากเงินออมทรัพย์ระหว่างเดือน	48,000 บาท
ณ วันที่ 31 ม.ค. 25xx	มีเงินรับฝากออมทรัพย์ยกไป	209,000 บาท

ด้านทุน

ลำดับ ที่	ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	ยอดยกมาต้นเดือน		รายการระหว่างเดือน		ยอดคงเหลือสิ้นเดือน	
			เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
30	หมวดทุน ทุนเรือนหุ้น			3,983,000	89,500	100,000		3,993,500

บัญชีทุนเรือนหุ้น

ณ วันที่ 1 ม.ค. 25xx	มีทุนเรือนหุ้นยกมา	3,983,000 บาท
	สมาชิกเพิ่มหุ้นระหว่างเดือน	100,000 บาท
	สมาชิกถอนหุ้นระหว่างเดือน	89,500 บาท
ณ วันที่ 31 ม.ค. 25xx	มีทุนเรือนหุ้นยกไป	3,993,500 บาท

ด้านทุน

ลำดับ ที่	ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	ยอดยกมาต้นเดือน		รายการระหว่างเดือน		ยอดคงเหลือสิ้นเดือน	
			เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
	หมวดทุน							
30	ทุนเรือนหุ้น			3,983,000	89,500	100,000		3,993,500
31	ทุนสำรอง			2,700,000				2,700,000
32	ทุนสาธารณประโยชน์			95,000	47,500			47,500

บัญชีทุนสาธารณประโยชน์

ณ วันที่ 1 ม.ค. 25xx	มีทุนสาธารณประโยชน์ยกมา	95,000 บาท
	จ่ายทุนฯ ในระหว่างเดือน	47,500 บาท
ณ วันที่ 31 ม.ค. 25xx	มีทุนสาธารณประโยชน์ยกไป	47,500 บาท

ด้านรายได้

ลำดับ ที่	ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	ยอดยกมาต้นเดือน		รายการระหว่างเดือน		ยอดคงเหลือสิ้นเดือน	
			เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
40	หมวดรายได้ ดอกเบียรับจากเงินให้กู้				23,730	836,030		812,300

บัญชีดอกเบียรับจากเงินให้กู้

ณ วันที่ 1 ม.ค. 25xx	ไม่มีดอกเบียรับจากเงินให้กู้ยกมา	-	บาท
	รับชำระดอกเบียระหว่างเดือน	836,030	บาท
	จ่ายคืน/ปรับปรุงในระหว่างเดือน	23,730	บาท
ณ วันที่ 31 ม.ค. 25xx	รับชำระดอกเบียเงินให้กู้ทั้งสิ้น	812,300	บาท

ด้านค่าใช้จ่าย

ลำดับ ที่	ชื่อบัญชี	หน้า บัญชี	ยอดยกมาต้นเดือน		รายการระหว่างเดือน		ยอดคงเหลือสิ้นเดือน	
			เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
50	หมวดค่าใช้จ่าย ดอกเบียจ่ายเงินกู้				403,500	2,500	401,000	

บัญชีดอกเบียจ่ายเงินกู้

ณ วันที่ 1 เม.ย. 25xx	ไม่มีดอกเบียจ่ายเงินกู้ยกมา	- บาท
	จ่ายดอกเบียเงินกู้ระหว่างเดือน	403,500 บาท
	รับคืน/ปรับปรุงในระหว่างเดือน	2,500 บาท
ณ วันที่ 30 เม.ย. 25xx	จ่ายดอกเบียเงินกู้ทั้งสิ้น	401,000 บาท

การใช้ประโยชน์จากงบทดลอง

1. ควบคุมดูแลสินทรัพย์ หนี้สินและทุนของสหกรณ์
2. ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนด
3. ควบคุมการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณประจำปี

ข้อสังเกตจากการดูงบทดลอง

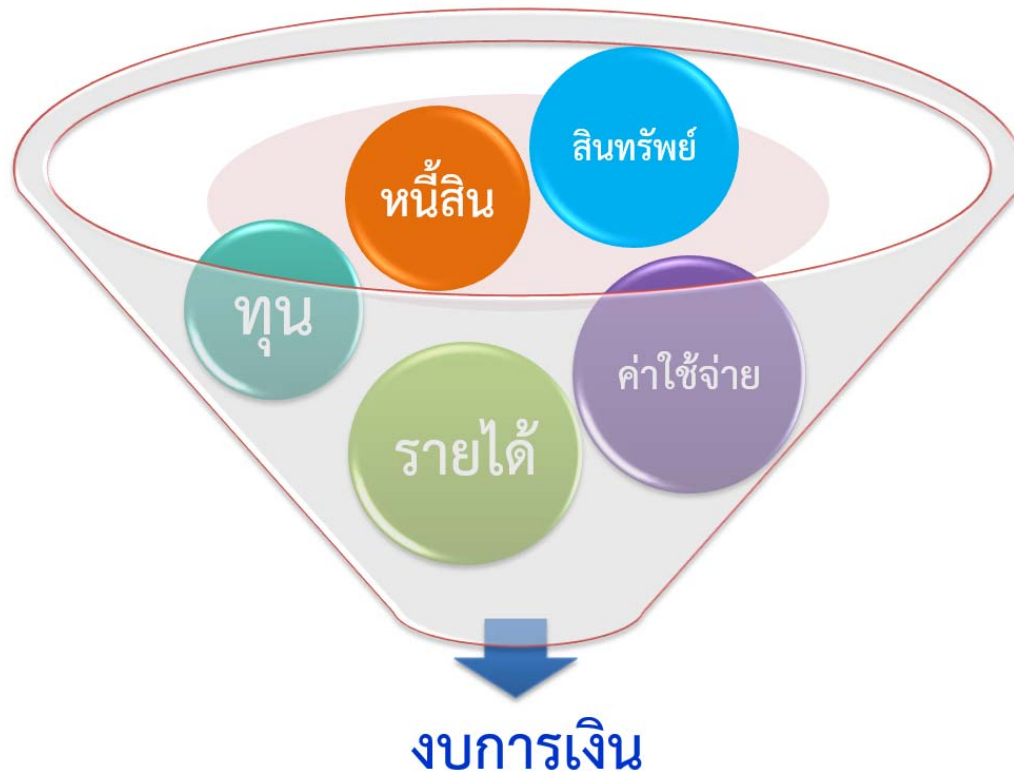
- เปรียบเทียบความคืบหน้ากับแผนงาน
- รายรับ / รายจ่าย ประจำเดือน ที่ควรมี
- มีการลดลงของบัญชีรายได้
- ลูกหนี้ค้างนาน ดอกเบี้ยค้างรับ ค่าปรับค้างรับไม่เคลื่อนไหว
- มีรายการเพิ่มในบัญชีสินทรัพย์ถาวรโดยไม่ผ่านการอนุมัติ
จากผู้มีอำนาจ

4

การอ่านงบการเงิน

งบการเงิน

งบการเงิน (Financial Statement) เป็นรายงานทางการเงินที่นำเสนอข้อมูลเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของสหกรณ์โดยถูกต้องตามที่ควรในแต่ละรอบปีบัญชีใดบัญชีหนึ่งหรือระหว่างรอบปีบัญชี

ส่วนประกอบงบการเงิน

- ➔ 1 งบแสดงฐานะการเงิน
- ➔ 2 งบกำไรขาดทุน
- ➔ 3 งบกระแสเงินสด
- ➔ 4 หมายเหตุประกอบงบการเงิน

1

งบแสดงฐานะการเงิน

แสดงฐานะการเงินของสหกรณ์ ณ วันใดวันหนึ่ง

สินทรัพย์	=	หนี้สิน + ทูนของสหกรณ์
สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets)		หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Non-Current Assets)		หนี้สินไม่หมุนเวียน (Non-Current Liabilities)
		ทูนของสหกรณ์ (Cooperative Shareholders' Equity)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสด หรือสินทรัพย์ที่สหกรณ์ถือไว้เพื่อขาย หรือนำมาใช้ในการดำเนินงานตามปกติ

คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นภายใน 12 เดือน

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

สินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์หมุนเวียนที่มีตัวตน รวมถึงสินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์ดำเนินงานที่มีระยะยาวโดยลักษณะ คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นเกินกว่า 12 เดือน

หนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน

หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนภายใน 12 เดือน นับจากวันที่
ในงบแสดงฐานะการเงิน

หนี้สินไม่หมุนเวียน

หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 12 เดือน นับจากวันที่
ในงบแสดงฐานะการเงิน

ทุนดำเนินงาน

ทุนของสหกรณ์ หมายถึง ส่วนของสมาชิกผู้ลงทุนถือหุ้นในสหกรณ์ ประกอบด้วย

- ✧ ทุนเรือนหุ้น
- ✧ ทุนสำรอง
- ✧ ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ
- ✧ กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น
- ✧ ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์
- ✧ ขาดทุนสะสม
- ✧ กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

สินทรัพย์	หมายเหตุ	ปี 2563	ปี 2562
		บาท	บาท
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2	10,444,735.07	13,916,330.48
เงินฝากสหกรณ์อื่น	3	443,302,833.34	205,362,378.67
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	5	176,595,686.96	197,439,378.30
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	6	0.00	60,642.00
คอกเบี้ยเงินให้กู้ต่างรับ		189,521.55	173,248.54
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7	3,339,235.94	844,516.51
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		633,872,012.86	417,796,494.50
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนระยะยาว	4	5,208,500.00	5,208,500.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	5	1,080,964,745.63	1,202,360,099.07
ลูกหนี้ระยะยาว	6	0.00	2,987,894.86
เครื่องใช้สำนักงาน - สุทธิ	8	223,704.13	191,060.41
สิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์		51,384.00	68,512.00
เงินประกันมิเตอร์ไฟฟ้า		12,000.00	12,000.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,086,460,333.76	1,210,828,066.34
รวมสินทรัพย์		1,720,332,346.62	1,628,624,560.84

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

		ปี 2563	ปี 2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท
<u>หนี้สินและทุนของสหกรณ์</u>			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินรับฝาก	9	649,187,186.43	608,868,151.87
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	10	768,484.17	425,932.61
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>649,955,670.60</u>	<u>609,294,084.48</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	11	5,729,880.00	5,756,870.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>5,729,880.00</u>	<u>5,756,870.00</u>
รวมหนี้สิน		<u>655,685,550.60</u>	<u>615,050,954.48</u>

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

	หมายเหตุ	ปี 2563 บาท	ปี 2562 บาท
ทุนของสหกรณ์			
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)			
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว		901,475,060.00	857,775,960.00
ทุนสำรอง		85,673,766.34	79,523,389.72
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ	12	17,611,472.42	15,710,399.00
กำไรสุทธิประจำปี		59,886,497.26	60,563,857.64
รวมทุนของสหกรณ์		1,064,646,796.02	1,013,573,606.36
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์		1,720,332,346.62	1,628,624,560.84
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้			

(ลงชื่อ)

ประธานกรรมการ

(ลงชื่อ)

เลขานุการ
วันที่ 15 มกราคม 2564

2

งบกำไรขาดทุน (Income Statement)

เป็นงบการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น รอบปีบัญชี โดยจะแสดงรายได้ ค่าใช้จ่าย และ กำไรหรือขาดทุนสุทธิ ช่วยให้ผู้ใช้ทราบว่าการกำไรหรือขาดทุนของสหกรณ์นั้นมาจากส่วนใด เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน และ คาดการณ์ผลการดำเนินงานในอนาคต

งบกำไรขาดทุน (Income Statement)

ผลการดำเนินงาน
ของสหกรณ์เป็น
อย่างไร

รายได้ > ค่าใช้จ่าย = กำไร

รายได้ < ค่าใช้จ่าย = ขาดทุน

แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบระยะเวลาหนึ่ง

รายได้

- รายได้หลัก
- รายได้เฉพาะธุรกิจ
- รายได้อื่น

-

ค่าใช้จ่าย

- ต้นทุน
- ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

=

กำไร(ขาดทุน)สุทธิ

- กำไร
- (ขาดทุน)

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563		ปี 2562	
	บาท	%	บาท	%
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน				
ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	68,430,595.80	85.92	71,550,476.22	90.14
ดอกเบี้ยรับจากลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา	183,906.85	0.23	0.00	0.00
ดอกเบี้ยรับลูกหนี้อื่น	44,811.61	0.06	0.00	0.00
ดอกเบี้ยรับเงินฝาก	10,717,046.10	13.46	7,636,793.03	9.62
ผลตอบแทนจากเงินลงทุน	265,726.03	0.33	193,696.85	0.24
รวมรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	79,642,086.39	100.00	79,380,966.10	100.00
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน				
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	12,380,466.61	15.55	11,575,895.25	14.58
ขาดทุนจากเงินลงทุนในหุ้น ชสอ.ไทย โอซีที จำกัด	0.00	0.00	20,000.00	0.03
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน	12,380,466.61	15.55	11,595,895.25	14.61
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุนสุทธิ	67,261,619.78	84.45	67,785,070.85	85.39

สหกรณ์ออมทรัพย์มันใจ จำกัด
งบกำไรขาดทุน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563		ปี 2562	
	บาท	%	บาท	%
บวก รายได้อื่น				
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	13,160.00	0.02	12,400.00	0.02
ดอกเบี้ยรับจากลูกหนี้ตามคำพิพากษา	0.00	0.00	192,203.58	0.24
ดอกเบี้ยรับลูกหนี้อื่น	0.00	0.00	25,466.51	0.03
รายได้อื่น	1,132.52	0.00	472.80	0.00
รวมรายได้อื่น	14,292.52	0.02	230,542.89	0.29
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน				
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่				
เงินเดือน	2,735,391.00	3.44	2,617,501.00	3.30
ค่าล่วงเวลา	65,728.00	0.08	77,956.00	0.10
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ-เจ้าหน้าที่	660.00	0.00	6,374.00	0.01
เงินชดเชยและบำเหน็จเจ้าหน้าที่	463,510.00	0.58	436,980.00	0.55
ค่าสวัสดิการเจ้าหน้าที่	47,480.00	0.06	90,620.00	0.11
เงินสมทบกองทุนประกันสังคมเจ้าหน้าที่	51,660.00	0.07	64,653.00	0.08

สหกรณ์ออมทรัพย์มันใจ จำกัด
งบกำไรขาดทุน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563		ปี 2562	
	บาท	%	บาท	%
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น				
ค่าเบี้ยประชุม	357,600.00	0.45	320,000.00	0.40
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ-กรรมการ	135,738.06	0.17	170,328.00	0.21
ค่าที่พัก	25,640.98	0.03	21,440.00	0.03
ค่ารับรอง	64,941.96	0.08	72,774.52	0.09
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	98,326.21	0.12	101,844.76	0.13
ค่าเช่าเครื่องถ่ายเอกสาร	54,776.02	0.07	53,577.00	0.07
ค่าใช้จ่ายประชุมใหญ่	1,291,015.94	1.62	1,222,650.03	1.54
ค่าตอบแทน	51,900.00	0.07	47,500.00	0.06
ค่าไฟฟ้า	68,731.95	0.09	86,342.64	0.11
ค่าใช้จ่ายในการสื่อสาร	80,152.97	0.10	76,684.47	0.10
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	24,187.00	0.03	40,530.00	0.05
ค่าเบี้ยประกันภัย	14,502.78	0.02	14,502.78	0.02
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	100,000.00	0.13	100,000.00	0.13
ค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบกิจการ	60,000.00	0.08	60,000.00	0.08
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ-ผู้ตรวจสอบกิจการ	6,000.00	0.00	4,500.00	0.01
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและติดตามหนี้	5,000.00	0.00	124,815.00	0.16
ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้	0.00	0.00	6,896.00	0.01
หนี้สงสัยจะสูญ ถูกหนี้ตามคำพิพากษา	(21,557.74)	(0.03)	42,029.32	0.05
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์	24,992.00	0.03	12,000.00	0.01
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	32,398.63	0.04	25,541.00	0.03
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	7,389,415.04	9.28	7,451,756.10	9.39
กำไรสุทธิ	59,886,497.26	75.19	60,563,857.64	76.29

3

งบกระแสเงินสด

เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเงินสด ในช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง เพื่อให้ทราบถึงสภาพคล่องของกิจการว่าเงินสดที่ได้รับมาในระหว่างงวดบัญชี หนึ่งๆเพียงพอที่จะใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆ ของกิจการหรือไม่

นอกจากนี้ยังใช้ประเมินความสามารถในการบริหารการเงิน ทั้งเงินที่ได้มาและ ที่จ่ายไปใน กิจกรรมดำเนินงาน / กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน และเป็นข้อมูล ในการจัดทำงบประมาณเงินสดที่จะได้รับและคาดว่าจะจ่ายในงวดต่อไป เพื่อการบริหาร การเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เงินสดตามงบกระแสเงินสด (กตส.)

- เงินสดในมือ
- เงินฝากธนาคารทุกประเภท
- เงินฝากสหกรณ์ทุกประเภท

ทั้งนี้ ให้รวมถึงเงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์ที่นำไปเป็น
หลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้สินด้วย

งบกระแสเงินสด (Statement Of Cash Flows)

สหกรณ์ได้เงินสดมาจากไหน
และใช้ทำอะไรบ้าง

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน
+ กำไรสุทธิ
+ ประมาณการค่าใช้จ่าย
- ประมาณการรายได้
+/- ส่วนเปลี่ยนแปลงในเงินทุนหมุนเวียน

OCF

+/-

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน
- การลงทุนในสินทรัพย์
+ ขายสินทรัพย์

ICF

+/-

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน
+ รับฝากเงิน สมาชิกเพิ่มหุ้น
- ถอนเงินรับฝาก สมาชิกถอนหุ้น

FCF

เงินสดต้นงวด

กระแสเงินสดสุทธิที่เกิดขึ้น

เงินสดปลายงวด

สหกรณ์ออมทรัพย์มันใจ จำกัด
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	<u>ปี 2563</u>	<u>ปี 2562</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	59,886,497.26	60,563,857.64
รายการปรับปรุงเพื่อระทบยอดกำไร (ขาดทุน) สุทธิเป็นเงินสดสุทธิ จากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	65,100.28	49,937.08
หนี้สงสัยจะสูญถูกหนี้ตามคำพิพากษา	(21,557.74)	42,029.32
สิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	29,968.00	30,766.00
เงินชดเชยและบำเหน็จเข้าหน้าที่	463,510.00	436,980.00
เงินสมทบทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรม	1,440,000.00	1,440,000.00
ขาดทุนจากเงินลงทุนในหุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ไทย โอซีที จำกัด	0.00	20,000.00
ดอกเบี้ยเงินให้สมาชิกกู้ค้างรับ	(189,521.55)	(173,248.54)
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ	0.00	(304.92)
ดอกเบี้ยเงินฝาก-ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ค้างรับ	(1,119.19)	(12,327.39)

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่งใจ จำกัด

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563	ปี 2562
	บาท	บาท
ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่นค้างรับ	(3,287,417.57)	(779,239.62)
ค่าธรรมเนียมแรกเข้ารับล่วงหน้า	(2,760.00)	(840.00)
ค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย	60,000.00	20,000.00
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีค้างจ่าย	100,000.00	100,000.00
ดอกเบี้ยเงินฝากประจำค้างจ่าย	0.00	(329,607.14)
วัสดุสำนักงานใช้ไป	17,135.20	17,119.88
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	58,559,834.69	61,425,122.31
สินทรัพย์ดำเนินงาน		
เงินสดจ่ายเงินให้กับแก่สหกรณ์	0.00	(445,000,000.00)
เงินสดรับเงินให้กับแก่สหกรณ์	164,362,000.00	98,678,000.00
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน	(7,875,920.00)	(10,253,765.00)
เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน	9,085,144.40	10,099,498.62
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้สามัญ	(389,820,759.00)	(347,572,960.00)
เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้สามัญ	365,947,279.58	383,663,923.45
เงินสดจ่ายลูกหนี้เงินกู้พิเศษ	(8,145,000.00)	(10,635,000.00)
เงินสดรับลูกหนี้เงินกู้พิเศษ	11,815,736.78	7,774,317.44

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563	ปี 2562
	บาท	บาท
เงินสดจ่ายลูกหนี้อื่น(สามัญ-รอกการชำระหนี้)	(3,591,770.04)	(734,827.22)
เงินสดรับลูกหนี้อื่น(สามัญ-รอกการชำระหนี้)	3,339,652.50	784,232.54
เงินสดจ่ายลูกหนี้ตามคำพิพากษา	0.00	(62,282.57)
เงินสดรับลูกหนี้ตามคำพิพากษา	192,775.16	74,686.06
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินให้สมาชิกกู้ค้างรับ	173,248.54	180,971.59
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินฝาก - ชุมมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัดค้างรับ	12,327.39	3,616.45
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่นค้างรับ	779,239.62	2,524,663.33
เงินสดรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ	304.92	0.00
เงินสดรับเงินทตรง่ายดำเนินคดี	0.00	49,815.00
เงินสดจ่ายซื้อวัสดุสำนักงาน	(15,189.80)	(18,784.40)

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563	ปี 2562
	บาท	บาท
หนี้สินดำเนินงาน		
เงินสดรับเงินรอจ่ายคืน	17,279,130.25	9,128,488.21
เงินสดจ่ายเงินรอจ่ายคืน	(17,198,790.44)	(9,193,800.43)
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากสั่งจะออมทรัพย์ 24 เดือนค้างจ่าย	196,887.42	11,713.36
เงินสดจ่ายค่าตรวจสอบกิจการ	(20,000.00)	(40,000.00)
เงินสดจ่ายค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	(100,000.00)	(100,000.00)
เงินสดรับค่าเบี้ยประกัน บริษัท ทิพยประกันชีวิต จำกัด รอนำส่ง	2,968,875.00	2,938,374.00
เงินสดจ่ายค่าเบี้ยประกัน บริษัท ทิพยประกันชีวิต จำกัด รอนำส่ง	(2,965,248.00)	(2,935,020.00)
เงินสดรับเงินรอตรวจสอบ	211,838.92	748,900.00
เงินสดจ่ายเงินรอตรวจสอบ	(191,738.92)	(763,900.00)
เงินสดรับเงินประกันสังคม	76,650.00	131,481.00
เงินสดจ่ายเงินประกันสังคม	(76,650.00)	(131,481.00)
เงินสดรับเงินบริจาคมูลนิธิขาเทียม	0.00	19,432.00
เงินสดจ่ายเงินบริจาคมูลนิธิขาเทียม	0.00	(50,000.00)
เงินสดรับเงินบริจาค โรงเรียนสอนคนตาบอด	63,983.25	0.00
เงินสดจ่ายเงินบริจาค โรงเรียนสอนคนตาบอด	(63,983.25)	0.00
เงินสดรับภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	82,029.45	73,841.07
เงินสดจ่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	(80,141.27)	(75,241.99)
เงินสดรับค่าหุ้นแรกเข้ารับล่วงหน้า	3,200.00	4,300.00
เงินสดรับค่าธรรมเนียมแรกเข้ารับล่วงหน้า	2,720.00	860.00
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมดำเนินงาน	205,007,667.15	(249,250,826.18)

สหกรณ์ออมทรัพย์มันใจ จำกัด

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563	ปี 2562
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายซื้อเครื่องใช้สำนักงาน	(97,744.00)	(161,570.00)
เงินสดจ่ายซื้อสิทธิการใช้ประ โยชน์ซอฟต์แวร์	(12,840.00)	(98,480.00)
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมลงทุน	(110,584.00)	(260,050.00)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
เงินสดรับจากเงินรับฝากออมทรัพย์	9,613,455.64	8,226,432.29
เงินสดจ่ายคืนเงินรับฝากออมทรัพย์	(8,685,390.52)	(9,154,150.34)
เงินสดรับจากเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	5,761,142.20	9,405,277.97
เงินสดจ่ายคืนเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	(7,110,802.06)	(9,339,520.61)
เงินสดรับจากเงินรับฝากสั่งจะ 24 เดือน	9,073,645.60	6,608,378.84
เงินสดจ่ายคืนเงินรับฝากประจำ-เงินฝากสั่งจะออมทรัพย์ 24 เดือน	(111,645.60)	(14,569,224.28)
เงินสดรับจากเงินรับฝากสินเจริญ	127,556,768.83	140,253,561.83
เงินสดจ่ายคืนเงินรับฝากสินเจริญ	(96,268,639.53)	(91,699,877.17)
เงินสดรับจากทุนเรือนหุ้น	56,894,150.00	53,221,620.00
เงินสดจ่ายคืนทุนเรือนหุ้น	(13,195,050.00)	(14,041,270.00)

2

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	ปี 2563	ปี 2562
	บาท	บาท
เงินสดจ่ายค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย	(30,000.00)	(30,000.00)
เงินสดจ่ายเงินปันผล	(44,591,501.83)	(43,351,036.17)
เงินสดจ่ายเงินเฉลี่ยคืน	(6,271,798.22)	(6,955,092.63)
เงินสดจ่าย โบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่	(940,000.00)	(940,000.00)
ค่าหุ้นแรกเข้ารับล่วงหน้า	(3,400.00)	(4,200.00)
เงินสดจ่ายทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรม	(1,200,000.00)	(1,560,000.00)
เงินสดจ่ายทุนสาธารณประโยชน์	(872,930.99)	(1,194,180.70)
เงินสดจ่ายทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้เป็นหนี้ที่ถึงแก่กรรม	(46,227.41)	0.00
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	29,571,776.11	24,876,719.03
เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)	1 + 2 + 3 → 234,468,859.26	(224,634,157.15)
เงินสด ณ วันต้นปี	219,278,709.15	443,912,866.30
เงินสด ณ วันสิ้นปี	453,747,568.41	219,278,709.15

เท่ากับยอดรวมของ เงินสด,เงินฝากธ.+เงินฝาก สก.อื่น (10,444,735.07+443,302,833.34)

4

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อ

1. สรุปลงถึงหลักเกณฑ์หรือนโยบายการบัญชีที่สำคัญซึ่งสหกรณ์เลือกใช้ เช่น วิธีการรับรู้รายได้ , การแสดงมูลค่าของเงินลงทุน ทั้งที่อยู่และไม่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ / การตีราคาสินค้าคงเหลือ / วัสดุคงเหลือ , วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ , ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ , สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์ต่างๆ , การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ เป็นต้น

ตัวอย่าง

สหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์บันทึกบัญชี โดยใช้เกณฑ์คงค้าง
- สหกรณ์รับรู้รายได้ดอกเบี้ยตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา ส่วนจำนวนรายได้จะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยคูณด้วยจำนวนเงินต้นที่ค้างชำระตามระยะเวลาที่กู้ยืม
- สหกรณ์ระงับการรับรู้รายได้ที่เกิดจากดอกเบี้ยเงินให้กู้ของลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษาที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามเกณฑ์คงค้างจำนวน 104,742.47 บาท ซึ่งหากสหกรณ์รับรู้ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของลูกหนี้ดังกล่าว จะทำให้สหกรณ์ มีกำไรสุทธิประจำปีเป็นจำนวน 59,991,239.73 บาท
- เงินลงทุนระยะยาว เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดแสดงด้วยราคาทุน
- สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 ข้อ 88
- สหกรณ์ตีราคาวัสดุคงเหลือตามราคาทุน
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราร้อยละตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 ข้อ 58
- สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ คัดจ่ายตามระยะเวลาของอายุการใช้งาน
- ค่าซ่อมบำรุง ค่าซ่อมแซม รวมทั้งการซื้อมาเปลี่ยนแทนสำหรับสินทรัพย์รายการย่อย ๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายหักจากรายได้ การต่อเติมหรือเพิ่มเติมอาคารและอุปกรณ์รายการใหญ่ ๆ ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์
- เงินสดในงบกระแสเงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารทุกประเภท และเงินฝากสหกรณ์อื่นทุกประเภท

2. ขยายความแสดงรายละเอียดของรายการที่ปรากฏในงบการเงิน

เช่น เงินสดและเงินฝากธนาคาร เงินให้กู้ยืมลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ
เงินลงทุน ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เงินรับฝาก เจ้าหนี้การค้า
เงินกู้ยืมระยะยาว ทุนสะสมตามข้อบังคับ เป็นต้น

รูปแบบ

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	<u>ปี 2563</u>	<u>ปี 2562</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินสด	17,738.60	18,128.50
เงินฝากธนาคาร		
กระแสรายวัน	2,000.00	2,000.00
ออมทรัพย์	10,424,996.47	13,896,201.98
รวม	<u><u>10,444,735.07</u></u>	<u><u>13,916,330.48</u></u>

3. เงินฝากสหกรณ์อื่น ประกอบด้วย

	ปี 2563	ปี 2562
	บาท	บาท
- เงินฝากออมทรัพย์		
สหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จำกัด	16,314,313.37	27,491,872.26
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาญจนบุรี จำกัด	11,143,391.82	10,751,290.58
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด	112,629,958.02	39,223,686.31
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธรจังหวัดสระบุรี จำกัด	51,056,438.36	0.00
- เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ		
สหกรณ์การเกษตรเมืองปราจีนบุรี จำกัด	7,568,888.74	11,027,880.04
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมหาสารคาม จำกัด	78,974,474.17	39,867,649.48
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครราชสีมา จำกัด	85,615,368.86	0.00
- เงินฝากประจำ		
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครราชสีมา จำกัด	50,000,000.00	0.00
ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด	30,000,000.00	77,000,000.00
รวม	443,302,833.34	205,362,378.67

เงินฝากสหกรณ์อื่นข้างต้น แยกเป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์ จำนวน 191,144,101.57 บาท ประเภทออมทรัพย์พิเศษจำนวน 172,158,731.77 บาท และ ประเภทประจำ จำนวน 80,000,000.00 บาท

สหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จำกัด ทำบันทึกข้อตกลงการคืนเงินฝากให้ไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์

เมื่อ วันที่ 17 ธันวาคม 2561 โดยมีเงื่อนไขในการส่งคืนเงินฝากเดือนละ 1,000,000.00 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) ในปี พ.ศ. 2563 ส่งคืนเงินฝากในเดือน มกราคม – ธันวาคม 2563 เป็นเงิน จำนวน 12,000,000.00 บาท (สิบสองล้านบาทถ้วน)

4. เงินลงทุน ประกอบด้วย

เงินลงทุนระยะยาว

เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด

หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)

ปี 2563

ปี 2562

บาท

บาท

ราคาทุน

ราคาทุน

208,500.00

208,500.00

หุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

5,000,000.00

5,000,000.00

รวมเงินลงทุนระยะยาว

5,208,500.00

5,208,500.00

5. เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

	ปี 2563		ปี 2562	
	บาท		บาท	
เงินให้กู้ยืม - ปกติ	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ลูกหนี้เงินกู้ฉุกเฉิน	1,451,351.36	0.00	2,660,575.76	0.00
ลูกหนี้เงินกู้สามัญ	103,511,989.16	875,370,696.09	101,333,524.02	853,675,681.81
ลูกหนี้เงินกู้พิเศษ	4,172,015.53	45,524,943.47	4,237,278.52	49,130,417.26
ลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา	204,904.72	2,530,451.96	0.00	0.00
ลูกหนี้อื่น	190,159.14	338,654.11	0.00	0.00
เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น	67,200,000.00	157,200,000.00	89,208,000.00	299,554,000.00
รวมเงินให้กู้ยืม	176,730,419.91	1,080,964,745.63	197,439,378.30	1,202,360,099.07
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ลูกหนี้ปกติ	134,732.95	0.00	0.00	0.00
รวมเงินให้กู้ยืม - ปกติ สุทธิ	176,595,686.96	1,080,964,745.63	197,439,378.30	1,202,360,099.07
เงินให้กู้ยืม - ลูกหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้				
ลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา	1,745,707.80	0.00	0.00	0.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ลูกหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้	1,745,707.80	0.00	0.00	0.00
รวมเงินให้กู้ยืม- ลูกหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิ	0.00	0.00	0.00	0.00
รวมเงินให้กู้ยืม - สุทธิ	176,595,686.96	1,080,964,745.63	197,439,378.30	1,202,360,099.07

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา 3 ราย จำนวนเงิน 4,481,064.48 บาท

ลูกหนี้รายที่ 1 จำนวนเงิน 134,732.95 บาท ศาลพิพากษาตามยอม ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยลูกหนี้ตกลง
ผ่อนชำระคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยปรากฏว่าลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ สหกรณ์ได้รับเงินชำระหนี้จากผู้ค้ำประกันเป็นประจำทุกเดือน
และได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนแล้ว

ลูกหนี้รายที่ 2 ศาลพิพากษาให้ชำระหนี้ต้นเงิน จำนวน 1,683,425.23 บาท พร้อมดอกเบี้ยจำนวน 57,282.57 บาท และ
กำหนดความจำนวน 5,000.00 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,745,707.80 บาท โดยศาลให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6.00 ต่อปี ของ
ต้นเงินนับตั้งแต่วันฟ้อง และสหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เต็มจำนวนแล้ว

ลูกหนี้รายที่ 3 จำนวนเงิน 2,600,623.73 บาท มีหลักประกันเป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวนกับสหกรณ์ไว้เพียงพอ โดยชำระ
โดยชำระจากบำนาญรายเดือนๆ ละ 18,900.00 บาท และ คู่สมรสได้ทำหนังสือยินยอมให้หักเงินเดือนจากต้นสังกัดชำระหนี้เพิ่มอีก
เดือนละ 10,000.00 บาท กำหนดชำระให้เสร็จสิ้นภายใน วันที่ 28 พฤศจิกายน 2569

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 สหกรณ์มีลูกหนี้อื่น จำนวน 4 ราย จำนวนเงิน 528,813.25 บาท โดยลูกหนี้ทั้ง 4 ราย

ออกจากราชการปัจจุบันหักชำระหนี้จากผู้ค้าประกัน ได้ครบทุกราย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 สหกรณ์มีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา จำนวน 1,880,440.75 บาท

ในระหว่างปี 2563 สหกรณ์ฯ ได้มีการกำหนดมาตรการเพื่อความช่วยเหลือด้านหนี้สินของสมาชิกในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ Covid-19 คณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 31 ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2563 มีมติเห็นชอบให้กำหนดมาตรการดังนี้

มาตรการที่ 1

สหกรณ์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้แก่สมาชิก ลดลง ร้อยละ 0.25 ต่อปี เป็นระยะเวลา 3 เดือน ให้กับลูกหนี้ทุกราย ยกเว้น ลูกหนี้เงินกู้เงินกู้ฉุกเฉิน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2563 ถึง วันที่ 31 กรกฎาคม 2563 เป็นจำนวนเงิน 595,428.37 บาท

มาตรการที่ 2

สหกรณ์พักชำระต้นเงินกู้ทุกประเภท ยกเว้นเงินกู้ฉุกเฉิน ให้กับสมาชิกที่ประสงค์จะเข้าร่วมมาตรการขอพักชำระหนี้ เป็นระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน โดยเริ่มพักชำระหนี้ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2563 สิ้นสุดเดือนตุลาคม 2563 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ที่ เข้าร่วมมาตรการพักชำระต้นเงิน ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวจำนวน 383 ราย 434 สัญญา จำนวนเงิน 15,875,860.62 บาท

6. ลูกหนี้ - สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2563		ปี 2562	
	บาท		บาท	
	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ลูกหนี้ตามคำพิพากษา	0.00	0.00	1,937,765.49	2,736,074.15
ลูกหนี้อื่น	0.00	0.00	24,875.00	251,820.71
รวม	0.00	0.00	1,962,640.49	2,987,894.86
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	0.00	0.00	1,901,998.49	0.00
รวมลูกหนี้ - สุทธิ	0.00	0.00	60,642.00	2,987,894.86

สหกรณ์จัดประเภทรายการลูกหนี้เงินกู้ในงบการเงินตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การบัญชีของสหกรณ์ และ
กลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 ข้อ 25 ให้สหกรณ์บันทึกบัญชีลูกหนี้เงินกู้ สำหรับรายการลูกหนี้ที่เกิดจากสัญญาเงินกู้รวมถึงลูกหนี้อื่นอัน
มีมูลหนี้ที่เกิดจากการให้เงินกู้ เช่น ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุง โครงสร้างหนี้ ลูกหนี้เงินกู้ขาดสมาชิกภาพ ลูกหนี้เงินกู้ระหว่างดำเนินคดี
ลูกหนี้เงินกู้ตามคำพิพากษา เป็นต้น

7. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2563</u>	<u>ปี 2562</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
คอกเบี้ยเงินฝากธนาคารต่างรับ	0.00	304.92
คอกเบี้ยเงินฝาก - ชสอ.ต่างรับ	1,119.19	12,327.39
คอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่นต่างรับ	3,287,417.57	779,239.62
วัสดุคงเหลือ	50,699.18	52,644.58
รวม	<u>3,339,235.94</u>	<u>844,516.51</u>

8. เครื่องใช้สำนักงาน - สุทธิ ประกอบด้วย

	<u>ปี 2563</u>	<u>ปี 2562</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เครื่องใช้สำนักงาน	987,120.29	993,688.91
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม เครื่องใช้สำนักงาน	763,416.16	802,628.50
เครื่องใช้สำนักงาน - สุทธิ	<u>223,704.13</u>	<u>191,060.41</u>

9. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	<u>ปี 2563</u>	<u>ปี 2562</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินรับฝาก - สมาชิก		
เงินรับฝากออมทรัพย์	6,241,756.82	5,313,691.70
เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	15,709,248.73	16,968,408.59
เงินรับฝากสินเชิรฐ	615,228,180.88	583,540,051.58
เงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์ 24 เดือน	12,008,000.00	3,046,000.00
รวมเงินรับฝาก	649,187,186.43	608,868,151.87

ในปีบัญชี 2563 บัญชีเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวนเงิน 15,709,248.73 บาท จำนวนเงินในปีบัญชีเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษดังกล่าวได้รวมจำนวนเงินบัญชีเงินประกันความเสียหายในการทำงานของเจ้าหน้าที่ 7 บัญชี จำนวน 325,352.71 บาท ทั้งนี้การคำนวณเงินประกันความเสียหายในการทำงานของเจ้าหน้าที่ เป็นไปตามประกาศ กระทรวงแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง พ.ศ. 2551 และตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ มั่นใจ จำกัด ว่าด้วย เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ พ.ศ. 2558

10. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2563	ปี 2562
	บาท	บาท
เงินรอจ่ายคืน	92,987.20	12,647.39
เงินปันผลเฉลี่ยคืนค้างจ่าย	2,607.06	2,657.91
เงินรอการตรวจสอบ	39,340.00	19,240.00
ค่าธรรมเนียมแรกเข้ารับล่วงหน้า	0.00	40.00
ค่าหุ้นแรกเข้ารับล่วงหน้า	0.00	200.00
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย รอนำส่ง	4,225.13	2,336.95
เงินกองทุนประกันสังคม รอนำส่ง	10,500.00	10,500.00
คอกเบี้ยเงินรับฝากสั่งจะออมทรัพย์ 24 เดือนค้างจ่าย	208,600.78	11,713.36
ค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย	60,000.00	20,000.00
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีค้างจ่าย	100,000.00	100,000.00
ค่าเบี้ยประกัน บริษัท ทิพยประกันชีวิต จำกัด รอนำส่ง	250,224.00	246,597.00
รวม	768,484.17	425,932.61

11. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2563</u>	<u>ปี 2562</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินประกันความเสียหายเจ้าหน้าที่	0.00	490,500.00
สำรองเงินชดเชยและสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	5,729,880.00	5,266,370.00
รวม	<u>5,729,880.00</u>	<u>5,756,870.00</u>

12. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ ประกอบด้วย

	<u>ปี 2563</u>	<u>ปี 2562</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ทุนสาธารณประโยชน์	2,202,421.02	1,725,352.01
ทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรม	14,245,000.00	12,705,000.00
ทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้เป็นหนี้ที่ถึงแก่กรรม	448,772.59	495,000.00
ทุนสงเคราะห์สมาชิกผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	465,278.81	465,278.81
ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล	150,000.00	150,000.00
ทุนสงเคราะห์สมาชิกกรณีประสบอุบัติเหตุ	100,000.00	100,000.00
เงินทุน	0.00	69,768.18
รวม	17,611,472.42	15,710,399.00

ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2562 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2563 ได้มีมติโอนเงินทุน

จำนวน 69,768.18 บาท เข้าบัญชีทุนสำรอง

การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

เปิดเผยว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มีการกำหนดไว้หรือไม่

13. การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์

สหกรณ์ฯ สามารถดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยรายเดือนได้ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งของยอดเงินฝากทั้งหมด จึงถือได้ว่าสหกรณ์ฯ ได้มีการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วย เรื่อง กำหนดอัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ฯ ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2550 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2550 เป็นต้นไป

13. การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์

สหกรณ์ได้ดำรงอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วย การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 แล้ว ซึ่งได้กำหนดอัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องสหกรณ์ โดยสหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยรายเดือน อัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งของยอดเงินฝากทั้งหมด

14. การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ได้จัดทำรูปแบบงบการเงินบางรายการให้สอดคล้อง ตามระเบียบ นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563

3. เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่ไม่ได้แสดงไว้ในงบการเงิน

- เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงินแต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน เช่น เกิดอัคคีภัยแล้วลูกหลานไหม้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย สินทรัพย์ถูกโจรกรรม เป็นต้น โดยสรุปจะเนื้อหาและจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องเปิดเผยไว้
- เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า เช่น สหกรณ์อยู่ระหว่างดำเนินการฟ้องร้อง หรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดี โดยเปิดเผยผลสรุปของเนื้อหาและจำนวนเงินที่เกี่ยวข้อง

เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า

16. กติกรรม

ในระหว่างปีทางสหกรณ์ฯ ถูกฟ้องร้องจำนวน 2 คดี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

16.1 สหกรณ์ฯ ซึ่งเป็นจำเลย โดยถูกฟ้อง เนื่องจากโจทก์ไม่ได้รับเงินค้ำประกันเงินกู้คืนจากสหกรณ์ฯ จำนวน 380,568.00 บาท จึงทำให้โจทก์เสียประโยชน์และฟ้องต่อศาลสำหรับเงินดังกล่าว ซึ่งต่อมาศาลได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ร2973/2563 ลงวันที่ 17 กันยายน 2563 ให้ทางสหกรณ์ฯ ชำระเงิน จำนวน 380,568.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินต้น ดังกล่าวนับตั้งแต่วันที่ฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ในปีปัจจุบันสหกรณ์ฯ ได้ชำระเงินให้แก่โจทก์ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยครบถ้วนแล้ว

16.2 สหกรณ์ฯ เป็นจำเลยถูกฟ้อง เนื่องจากโจทก์ไม่ได้เงินชดเชยจากการเลื่อนขึ้นเงินเดือน โดยมีเงินเดือนส่วนต่างที่เรียกร้อง จำนวน 29,066.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 จนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จ่ายเงินบำเหน็จส่วนที่เหลือจำนวน 287,000.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 จนกว่าจะชำระเสร็จ ทั้งนี้คดีดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลตามคดีหมายเลขดำที่ ร249/2563 ลงวันที่ 8 กันยายน 2563 ในปีปัจจุบัน ศาลพิพากษายกฟ้องแล้ว

****

ขอ
ขอบคุณ
ค่ะ

